

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

KATEDRA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

**ČESKOSLOVENŠTÍ A ČEŠTÍ ATLETI NA
OLYMPIJSKÝCH HRÁCH - TECHNICKÉ DISCIPLÍNY**

**CZECHOSLOVAK AND CZECH ATHLETES AT THE
OLYMPIC GAMES - TECHNICAL DISCIPLINES**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vypracovala: Michaela Součková

Vedoucí práce: PhDr. PaedDr. Ladislav Kašpar, Ph.D.

Praha 2013

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně s vyznačením
spoluautorství a všech použitých pramenů. Souhlasím se zveřejněním bakalářské
práce podle zákona č. 111/1998 sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších
předpisů. Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti
vyplývající ze zákona č. 121/2000 sb., autorský zákon ve znění pozdějších předpisů.

V Praze dne

Podpis

Poděkování

Ráda bych poděkovala svému vedoucímu práce PhDr. PaedDr. Ladislavu Kašparovi, Ph.D. za odborné rady, cenné připomínky a čas, který mi věnoval. Díky také patří mé rodině, která mě podporovala po celou dobu psaní této bakalářské práce.

Abstrakt

NÁZEV PRÁCE: Českoslovenští a čeští atleti na olympijských hrách - technické disciplíny

AUTOR PRÁCE: Michaela Součková

KATEDRA: Katedra tělesné výchovy

VEDOUCÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE: PhDr. PaedDr. Ladislav Kašpar, Ph.D.

ABSTRAKT:

Tato bakalářská práce má za cíl nastínit zásadní historické momenty československé a české atletiky na olympijských hrách pořádaných od roku 1896 do roku 2012. Důraz práce je kladen především na atletické disciplíny technického rázu, jimiž jsou hod oštěpem, diskem, kladivem, vrh koulí, skok vysoký, o tyči, daleký a trojskok. Práce je členěna do 4 základních kapitol, přičemž první dvě kapitoly pojednávají o antických olympijských hrách a jejich obnovení na konci 19. století. Třetí kapitola je věnována historii a vývoji atletické tradice v naší zemi. Poslední kapitola následně popisuje jednotlivé olympijské hry a medailové úspěchy u československých a českých atletů v technických disciplínách. V přílohách lze nalézt grafické zpracování veškerých medailových zisků a fotodokumentaci atletů.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Olympijské hry, atletika, atleti, technické disciplíny, hod oštěpem, hod diskem, hod kladivem, vrh koulí, skok vysoký, skok o tyči, skok daleký, trojskok

Abstract

TITLE: Czechoslovak and Czech athletes at the Olympic Games - technical disciplines

AUTHOR: Michaela Součková

DEPARTMENT: Department of physical training

SUPERVISOR: PhDr. PaedDr. Ladislav Kašpar, Ph.D.

ABSTRACT:

The aim of this thesis is to outline the major historical moments of Czechoslovak and Czech athletics at the Olympic Games held since 1896 to 2012. The emphasis is placed especially on technical disciplines, which are the javelin, discus, hammer throw, shot put, high jump, pole vault, long jump, triple jump. The thesis is divided into 4 chapters. The first two chapters deal with Ancient Olympic Games and their restoration at the end of the 19th century. The third chapter offers description of history and development of athletics in our country. The last chapter depicts individual Olympic Games and medal successes of Czechoslovak and Czech athletes in technical disciplines. Graphs and photodocumentation can be found at the very end of the thesis.

KEYWORDS:

Olympics games, athletics, athletes, technical disciplines, javelin, discus throw, hammer throw, shot-put, high jump, pole vault, long jump, tripple jum

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Cíle	7
3	Antické olympijské hry	8
4	Obnovení olympijské myšlenky.....	10
5	Ať žije královna	11
6	Olympijské hry.....	15
6.1	Atény 1896	15
6.2	Paříž 1900.....	16
6.3	František Janda-Suk, hod diskem	18
6.4	Saint Louis 1904	19
6.5	Londýn 1908.....	20
6.6	Stockholm 1912	21
6.7	Berlín 1916	22
6.8	Antverpy 1920	23
6.9	Paříž 1924.....	24
6.10	Amsterdam 1928.....	24
6.11	Los Angeles 1932	25
6.12	František Douša, vrh koulí.....	26
6.13	Berlín 1936	27
6.14	1940.....	28
6.15	1944.....	28
6.16	Londýn 1948.....	28
6.17	Helsinky 1952.....	29

6.18	Dana Zátopková, hod oštěpem	31
6.19	Melbourne 1956.....	32
6.20	Olga Fikotová, hod diskem	33
6.21	Jiří Skobla, vrh koulí.....	34
6.22	Řím 1960	35
6.23	Tokio 1964	36
6.24	Ludvík Daněk, hod diskem	37
6.25	Mexiko 1968.....	39
6.26	Miloslava Rezková, skok vysoký	41
6.27	Mnichov 1972.....	42
6.28	Eva Šuranová, skok daleký	43
6.29	Montreal 1976.....	44
6.30	Helena Fibingerová, vrh koulí	45
6.31	Moskva 1980	46
6.32	Imrich Bugár, hod diskem	47
6.33	Los Angeles 1984	48
6.34	Soul 1988.....	49
6.35	Jan Železný, hod oštěpem	50
6.36	Barcelona 1992.....	53
6.37	Atlanta 1996	53
6.38	Šárka Kašpárková, trojskok.....	54
6.39	Sydney 2000	55
6.40	Atény 2004	56
6.41	Jaroslav Bába, skok vysoký.....	57
6.42	Peking 2008.....	58
6.43	Barbora Špotáková, hod oštěpem	59

6.44	Londýn 2012.....	61
7	Závěry	63
	Použitá literatura a prameny	65
	SEZNAM ZKRATEK	69
	SEZNAM GRAFŮ.....	70
	SEZNAM PŘÍLOH.....	81

1 Úvod

Bakalářská práce Českoslovenští a čeští atleti na olympijských hrách - technické disciplíny se věnuje základním historickým faktům z oblasti největšího sportovního svátku světa, olympijským hrám, a současně ucelenému pohledu na československou a českou atletiku v oblasti disciplín technického rázu, mezi které patří hod oštěpem, diskem, kladivem, vrh koulí, skok vysoký, o tyči, daleký a trojskok. Dané téma bylo zvoleno z důvodu obdivu k olympijským hrám, a protože jsem se sama aktivně účastnila atletických soutěží.

Hlavním cílem práce je zmapovat úspěšnost československých a českých atletů na olympijských hrách. K úplnému pochopení tématu je nutné se zabývat historií antických olympijských her, obnovením novodobých her Pierrem de Coubertinem a jednotlivými olympijskými hrami konanými od roku 1896 - 2012. Mimo olympijská témata bylo snahou vytyčit i československou a českou atletickou situaci.

První kapitola této práce připomíná antickou olympijskou tradici, která se stala předlohou moderním hrám. Kapitola druhá vystihuje situaci kolem obnovy olympijských her. Ve třetí kapitole je popsána historie československé a české atletiky. Následující kapitola zachycuje jednotlivé olympijské hry konané od roku 1896. Mezi olympijské hry jsou zasazeny medailonky významných atletů a jejich úspěchy v technických disciplínách.

Důležitou součástí bakalářské práce je fotografická dokumentace československých a českých olympijských medailistů. Kromě toho jsou k dispozici grafy, které znázorňují úspěšnost jednotlivých atletů a atletických technických disciplín.

V bakalářské práci byly jako bibliografické zdroje použity pouze knihy v českém jazyce. Nejčastějšími zdroji byly olympijské publikace a publikace mapující českou atletickou scénu. Dalším citovaným zdrojem bylo periodikum

Atletika, webové stránky Českého atletického svazu a Českého olympijského výboru. Dostupné zdroje k této práci jsou poměrně široké a jsou opřeny o kvalitní historická fakta.

2 Cíle

Hlavním cílem této bakalářské práce je historické zpracování olympijských medailových úspěchů československých a českých atletů v technických disciplínách v letech 1896 - 2012.

Dílčí cíle:

1. Nastínit období antických olympijských her
2. Popsat situaci kolem vzniku novodobých olympijských her
3. Zmapování československé a české atletické tradice
4. Zpracování jednotlivých medailistů v osobní a sportovní rovině
5. Určit nejúspěšnějšího olympijského medailistu v technických disciplínách
6. Stanovit nejúspěšnější technickou disciplínu
7. Popis jednotlivých olympijských her a jejich základních faktů
8. Grafické znázornění úspěšnosti čs. a č. atletů
9. Fotografické zpracování medailistů

3 Antické olympijské hry

Řecký národ nebyl první, který se začal zabývat sportem, ale jako první představil světu olympijské hry. Jejich podstatou byl charakter kalokagathie (*kalos* = krásný, *agathos* = dobrý, *kai* = a)¹ rozvoj tělesné zdatnosti, soutěživosti a ducha. Založení olympijských her je spojováno s mýty a bájemi. Konaly se v řecké Olympii (viz Obr. č. 14). Odborníci se shodují, že nejpravděpodobnějším zakladatelem her byl Diův syn Hérakles. O přesném datu se tolik nepochybuje. Za pomoci pravidelného čtyřletého cyklu ho zpětně spočetl v 5. st. př. n. l. Hippiás. Jeho rok 776 př. n. l. považují historici za přesný. Závodníci měli přesně stanovené datum, kdy se měli do Olympie dostavit. Žádný účastník, který nedorazil včas, nebyl ke hrám připuštěn. Atleti jeden měsíc před olympijskými hrami prošli v Olympii speciální dietou a tréninkovým režimem. Do zázemí, které v Olympii vyrostlo, řadíme chrámy, pokladnice, hotely, zápasiště (palaistry), hřiště (gymnasia), stadion, hippodrom, odpočívárny, olejovny, lázně, šatny, obětní chrámy. Prvních her se mohli účastnit jen svobodní řečtí obyvatelé, závodili jen v jediné disciplíně v běhu na jedno stadium, to je 192 m. Prvním antickým olympijským vítězem se stal Řek Koroibos. Až později mohly na hrách soutěžit ostatní národy, disciplíny se postupem času také rozšiřovaly. I sportovní odívání se měnilo. Muži od 15. her závodili nazí, neboť jim rouška uvázaná kolem pasu byla přítěží. Přístup do hlediště a samotné soutěžení bylo zakázáno ženám. Ty se účastnily v olympijském mezidobí vlastních her pořádaných nedaleko Olympie. Založeny byly Pelopovou manželkou Hippodamií na počest Diovy ženy bohyně Héry. Dívky závodily na zkrácené trati o délce 160,5 m. Vítězové her byli ihned po skončení disciplíny ověnceni olivovou ratolestí. Při závěrečném ceremoniálu představování vítězů proběhlo znovu a to u chrámu boha Dia, zde se uvedlo plné jméno vítěze, jméno jeho otce a místo odkud pocházel. Oslavy účastníků a přátel trvaly několik dní. Stejně bouřlivých ovací se vítězům dostalo v rodném městě. Městské rady vítězům nechávaly vytesat jednu až dvě sochy. Nejstarší socha, která se dochovala, byla z her 460 př. n. l. S olympijskými hrami také vstoupilo pravidlo míru zvané ekecheiria (*ruce pryč od*

---

¹ DOVALIL, J. *Olympismus*. Praha: Olympia, 2004. s. 29.

zbraní)². Toto pravidlo platilo několik týdnů před, během her i po olympijském svátku. Poslední antické olympijské hry proběhly v období helénismu za krále Varaztada. O jeho sesazení se zasloužil Theodisius I. Ten zakázal všechny pohanské svátky, tedy i olympijské hry. Píše se rok 394 n. l. Některé prameny uvádí, že i přes zákaz se olympijské hry ještě několikrát zopakovaly, a proto Theodisius II. musel zákaz všech pohanských svátků ještě roku 426 n. l. zopakovat. Zákazy Theodisia I. a II. nebyly jediným důvodem, proč antické olympijské hry zanikly. Olympie byla totiž několikrát zachvácená nepřátelskými vpády a hlavně postižena přírodními katastrofami. Až do 19. století bylo místo antických olympijských her, slavná Olympie, pohřbeno pod zemí. (Dovalil, 2004; Olivová, 1979; Procházka, 1984)

---

² DOVALIL, J. *Olympismus*. Praha: Olympia, 2004. s. 33.

4 Obnovení olympijské myšlenky

O obnovení olympijských her se pokusilo několik jedinců, nejúspěšnějším se stal francouzský baron Pierre de Coubertin. Jako velký příznivec školství, tělovýchovných systémů začal podnikat konkrétní kroky pro založení moderních her. Jeho myšlenku podpořilo i úspěšné objevení antické Olympie, které vedl německý profesor Ernst Curtius. Po následných inspiracích se Coubertin rozhodl založit v roce 1887 sportovní organizaci Union des Sociétés Françaises de Sports Athlétiques (USFSA). Při pátém výročí USFSA se snažil mezi přítomnými prosadit založení moderní olympiády. Jeho první pokus zůstal nepochopen, barona však neúspěch neodradil. Dny 16. - 24. 6. 1894, kdy se v Pařížské Sorbonně konal kongres o amatérismu ve sportu, využil Coubertin k dalšímu pokusu. Těsně před zahájením jej přejmenoval na Kongres pro obnovení olympijských her. Tentokrát se jeho záměr podařil. Coubertina vyslechlo na 2000 posluchačů a nesetkal se s jediným negativním hlasem. Na kongresu proběhlo také hlasování o místě prvních moderních her. Coubertin navrhoval Paříž roku 1900. To se ale osazenstvu zdálo příliš vzdálené, proto podpořili řeckého zástupce D. Vikelase, který navrhoval, aby se hry založené v Řecku do Řecka vrátily a to již roku 1896. V poslední řadě byli na kongresu zvoleni členové Mezinárodního olympijského výboru (MOV), v originále Comité International Olympique (CIO). Coubertin si přál, aby MOV byl co nejrozsáhlejší, proto jmenoval i některé členy v jejich nepřítomnosti. Mezi nimi byl i český zástupce dr. Jiří Guth, který se s Coubertinem seznámil v Paříži 1891 při Guthových studijních prázdninách. Díky stejným zájmům se z nich stali přátelé. O svém jmenování se Guth dozvěděl z dopisu od samotného Coubertina. Několik dní po vzniku MOV, v pařížském bytě D. Vikelase, se odhlasovalo, že se stane prvním předsedou MOV. Coubertin pak zaujal místo tajemníka. Základy moderních olympijských her byly položeny. (Dovalil, 2004; Procházka, 1984)

5 Ať žije královna

Atletika, jak ji dnes známe, se začala organizovaně provozovat na českém území až na konci 19. století. Úplně první písemná zmínka se však datuje do století 13. První slavnosti spojené s atletikou proběhly po korunovaci krále Václava II. Dokladem o tom je záznam z Kroniky Zbraslavské, která říká, že: „...*tam tryskem běhají nazí, chtějící obratní být...*“.³ Ve 14. století se zase soutěžilo v hodu toušem (podobný dnešnímu disku). V 16. století byly atletické disciplíny jako běh, skok, hod doporučovány i lékaři. Jejich provozování označovali za ozdravné. V 18. a 19. století převládaly především běžecké závody, za vítězství byli soutěžící materiálně ohodnocováni. Příkladem byl běžecký závod Barchan (Třebíčsko), vítěz tohoto závodu dostal loket barchanu. Toto století se také vyznačovalo laufaři (běhouny). Laufaři byli zaměstnáni u zámožných českých pánů a jejich úkolem bylo běhat před kočáry a oznamovat příjezd panstva. Laufaři mezi sebou také pořádali běžecké závody.

V 2. polovině 19. století se atletika rozvíjela díky organizaci Sokol. Ta vznikla roku 1862. Atletické disciplíny pojmenoval pražský Sokol za „tělocvik prostý“. Sokol se v historii atletiky zapsal jako pořadatel prvních organizovaných závodů. Nejčastěji pořádal sportovní utkání v technických disciplínách. Atletika se u sokolů neobjevovala jen na při jednotlivých závodech, ale i při sokolských slavnostech a sletech.

Koncem 19. století v Evropě vznikaly sportovní kluby, svazy, organizace, federace. Tento boom došel i do českých zemí. Mezi významné události konce 19. století řadíme založení prvního atletického klubu ČAC Roudnice nad Labem, který vznikl 23. 4. 1882. Postupně začaly vznikat i další jako AC Praha (1890), AC Sparta Praha (1893) atd. 5. 5. 1888 za podpory Klubu velocipedistů uspořádaly první veřejné závody, závodilo se v jediné disciplíně v běhu na jednu anglickou míli. 27. 5. 1888 se pořádaly první závody o titul mistra Čech, běželo se na trati dlouhé 200

---

³ JIRKA, J. a kol. *Sto let královny*. Olomouc: Iris, 1997. s. 20.

kroků a vítězem se stal velký propagátor atletiky Oskar Lažnovský. Na konci 19. století byly také odstartovány, nám dodnes známé závody, chodecký závod Praha-Brandýs, běh Běchovice-Praha. Významnou událostí konce 19. století bylo založení České amatérské atletické unie (ČAAU). Tato unie byla vytvořena na popud Maxmilliana Švagrovského. Ten jako první navrhl sloučení všech sportů, sportovních klubů do jedné unie, a tak zabránit vzniku profesionalismu. 16. 8. 1896 byla unie schválena, ale činnost vykonávala až od 8. 5. 1897. Předsedou se stal dr. Jiří Guth⁴, prvním místopředsedou pak Josef Rössler-Ořovský⁵, druhým místopředsedou S. Havlík a místo tajemníka zaujal Václav Rudl. ČAAU zastřešovala všechny sporty kromě veslování a cyklistiky. Nevydržela však dlouho pohromadě. Postupně se sporty osamostatňovaly a z unie odcházely, mezi prvními byla kopaná, lyžování, bruslení, lední hokej, tenis, zápas, vzpírání, přetahování lanem.

---

⁴ Dr. Jiří Guth (23. 1. 1861 - 8. 1. 1943) - Studoval tehdejší Universitu-Karlo-Ferdinandovu v Praze. Doktorát získal v roce 1883. Povoláním byl středoškolský profesor tělesné výchovy, francouzštiny a češtiny na gymnáziu v Klatovech. V roce 1891 získal stipendium na studium tělesné výchovy v Paříži. Členem MOV od roku 1894. V letech 1919-1923 byl tajemníkem MOV a podílel se na vytváření Olympijské charty. Účastnil se všech letních her kromě v Los Angeles roku 1932. Zimních her se nezúčastnil nikdy, neboť neměl rád zimu. Po 1. sv. v. pracoval na Pražském hradě v úřadu ceremoniáře. Zde vytvořil nejvyšší statní československé vyznamenání Řád Bílého lva. Byl velmi dobrým autorem knih o etice a společenském chování, románů, povídek. Proto ke svému jménu od roku 1920 připojil pseudonym Stanislav Jarkovský. Z funkce předsedy ČOV odešel v roce 1929 spolu s Josefem Rössler-Ořovským. (Kolář, 1999)

⁵ Josef Rössler-Ořovský (29. 6. 1896 - 17. 1. 1933) - Propagátor českého sportu na českém území. Po maturitní zkoušce odjel do zahraničí. Tam se zabýval studiem tělovýchovných systémů. Z ciziny do Čech dovezl pravidla fotbalu, první kanoe, lyže atd. Je považován za zakladatele Českého Ski-klubu, Českého Yacht-klubu, I. Českého lawn-tennisového klubu nebo Sculling Cercle. Podílel se na založení ČAAU, zde se stal předsedou a spolu s J. Guthem vedl jednání o založení ČOV. Vedoucí českých olympijských výprav od roku 1908 - 1928. Na hrách v Amsterdamu 1928 se aktivně účastnil olympijského tenisového závodu. Podílel se také na vzniku zimních olympijských her. ČOV opustil roku 1929 s J. Guthem. (Kolář, 1999)

Po roce 1900 řešila ČAAU velké množství sporů. Například mezi těžkou a lehkou atletikou a pražskými kluby Sparta, Slavie. Na začátku 20. století se stav české atletiky zlepšoval, výrazně se zvyšovala výkonnost především v technických disciplínách. V této oblasti jsme se již mohli rovnat ostatním evropským zemím. Poprvé se také v Praze trénovalo v období zimy. Nejprve v Meissnerově jízdárně a poté v Nosticově, obě měly hliněný podklad. Počátek 20. století byl velkým přínosem pro ženy. 12. 10. 1913 se v Brně na dalších mezinárodních závodech uskutečnil i první závod žen v atletice na našem území. Vítězkou se stala Marie Divišková, které bylo pouhých 13 let.

Po první světové válce došlo k velkým politickým změnám. Tyto změny se promítly i do pozadí československé atletiky. Slovensko se po válce zapojilo do ČAAU. Významný sportovní zastánce, který vylepšil atletickou situaci po válce, byl Čechoameričan Josef Amos Pípal. Učitel z předních amerických univerzit přijel roku 1919 do Prahy trénovat československé atlety pro olympijské hry, které se měly uskutečnit v Antverpách roku 1920. Mimoto pořádal kurzy pro trenéry, tábory pro atlety, přednášel o tréninkových jednotkách a především atletům získal pro zimní přípravu 12 jízdáren. V Československé republice dlouho nezůstal. Příčinou bylo nezískání vhodného místa na ministerstvu školství.

Zásadním skutkem po válce bylo připojení ženské atletiky do ČAAU. Stalo se to roku 1928. Do té doby spadala ženská atletika pod Svaz házené a ženských sportů, který vznikl roku 1920. Výkonnost atletů rostla, proto stát rozhodl, že atletům bude postaven vlastní stadion. Na Strahově tak vyrostl sletový, atletický a vojenský stadion. Dostal jméno Masarykův státní stadion na Strahově.

Období 2. sv. v. poznamenalo nejen československou, ale i světovou atletiku. Během válek neproběhly hned dvojce olympijské hry. Atletům na území Československa byla pozastavena činnost a stát určoval, jakých závodů se smějí zúčastnit. Vycestovat za hranice nebylo možné, proto se atleti účastnili jen domácích přeborů. Mnozí tak promrhali svojí sportovní kariéru v zajetí čs. hranic. Po násilném zavření vysokých škol se také zrušily vysokoškolské atletické kluby.

Několik výborných atletů a funkcionářů bylo během války popraveno, mezi nimi například Evžen Rošický, Oskar Hekš, V. Mečír atd. Jediným, kdo měl snahu zachránit atletiku na našem území, byl František Vojta.

Po válce nastal velký rozvoj především v chodeckých disciplínách. V ČAAU také nastaly velké problémy se Slovenskem. To během války založilo vlastní atletický svaz a po válce se odmítalo připojit. Ale kvůli blízkému se ME nezbývalo nic jiného než se do ČAAU vrátit. Díky této situaci nastalo po válce jednání o změně názvu z ČAAU na ČSAAU. Jednání byla úspěšná, neboť Československá amatérská atletická unie vznikla roku 1947.

Období Pražského jara bylo rovněž ovlivněno politickou situací, která panovala v Československé socialistické republice. Stát silně zasahoval do sportovních činností a tvořil sportovcům i tréninkové plány. Státníci také rozhodovali o účasti československých atletů na mezinárodních soutěžích. I přes tyto vážné politické podmínky byli naši atleti schopni dobrého výsledku. To se potvrdilo na OH v Mexiku 1968, kde získala zlatou medaili ve skoku vysokém Miloslava Rezková a Ludvík Daněk, který vybojoval bronz v hodu diskem. Úspěchy se nekonaly jen na poli olympijském, ale i na ME 1971 v Helsinkách. Za dobré výsledky byli českoslovenští atleti odměněni domácím ME v Praze roku 1987.

Po roce 1989 a změně v politickém uspořádání proběhla i poslední organizační atletická změna. 12. 12. 1992 vznikl Český atletický svaz (ČAS) a od léta 1993 jsme se stali pravoplatným členem IAAF. Prvním předsedou ČAS se stal Karel Pilný, za místopředsedu zvolili Libora Varhaníka. Doba 90. let 20. století a přelom století bylo obdobím Roberta Změlíka, Tomáše Dvořáka, Romana Šebrleho, Jana Železného, Šárky Kašpárkové a dalších. Česká atletika hraje v historii světové atletiky významnou úlohu a důkazem jsou pravidelné meetingy pořádané na našem území. Mezi nejznámější patří Zlatá tretra, Memoriál Josefa Odložila, TNT-Fortuna Meeting. Základna české atletiky se nemůže rovnat například americké, ale i přesto pravidelně získáváme medaile na HME, HMS, ME, MS, OH. Dodnes jsou čeští atleti držitelé několika světových rekordů. (Jirka, 1997)

6 Olympijské hry

6.1 Atény 1896 (6. 4. 1896 - 15. 4. 1896)

Řecko bylo nadšené, že se olympijská myšlenka vrací do jejich vlasti, ale protože prošlo v letech 1892-1893 státním bankrotem, obávalo se, že nemá pro pořádání her dostatek financí. Pierre de Coubertin proto musel zainteresovat samotnou řeckou královskou rodinu, která neváhala uspořádat sbírku pro olympijské hry. Podařilo se získat 332 000 drachen. Předpokládáme, že na hry přijelo kolem 300 sportovců ze 14 zemí světa. Soutěže probíhaly v 9 sportech (43 disciplín). Hlavní stadion byl vystavěn na původním antickém stadionu v Aténách, mohl pojmut až 80 000 diváků, z toho asi 60 000 sedících (viz Obr. č. 15). Slavnostní ceremoniál proběhl před zrakem zaplněného stadionu a královské rodiny. Zahajovací formulí pronesl král Jiří I.: „*Prohlašuji za zahájeny olympijské hry v Aténách, které oslavují první olympiádu moderní doby.*“⁶ Po zahájení se ihned začalo soutěžit v atletických disciplínách, očekávalo se, že prvním medailistou bude vítěz běhu na 100 m, ale dříve skončila soutěž trojskokanů. Proto považujeme za prvního vítěze v moderní olympijské éře Jamese Brendana Connollyho s výkonem 13,71 m. Nejvíce se do historie první olympiády zapsal vítěz běhu maratonského, byl jím Řek Spyridon Louis. Tento pastýř ovcí dokázal pobláznit svým finišem celé Řecko. Samotný Coubertin se o jeho výkonu vyjádřil: „*Jeho vítězství bylo nádherné svou silou i prostotou. Nebylo na něm vidět únavu, když vbíhal do brány stadionu, kde se tísnilo více než šedesát tisíc diváků. Když ho pak princové Konstantin a Jiří bezděčně uchopili v podpaží a zvedli před krále, stojícího u mramorového trůnu, zdálo se, že s vítězem přicházel dávný starověk. Rozpoutal se neslýchaný jásot. Byla to nejpodivuhodnější podívaná, jakou jsem kdy v životě zažil.*“⁷ Vyhlášení vítězů a předávání medailí proběhlo až při závěrečném ceremoniálu, ujal se ho znovu král Jiří I. Na stupně vítězů stoupali jen první dva nejlepší. Vítěz získal stříbrnou a druhý nejlepší měděnou medaili.

---

⁶ DOBROVODSKÝ, V. *Olympijské hry v obrazech*. Praha: Olympia, 1980. s. 17.

⁷ PROCHÁZKA, K. *Olympijské hry od Atén 1896 po Moskvu 1980*. Praha: Olympia, 1984. s. 33.

Zástupce z Čech mohli na hry vyslat jen sokolové, ti tak neučinili z důvodu nedostatku financí a negativnímu postoji k celé olympijské myšlence. Dr. Jiří Guth jako člen MOV byl tedy jediným Čechem, který se prvních novodobých her účastnil. Jeho úloha na hrách byla zásadní. Před zahájením probíhala jednání, zda budou novodobé hry probíhat na mezinárodní či mezistátní bázi. Guth prosazoval mezinárodní charakter: „*Velké národnosti, které jsou jeho částí, musí mít každá zvláštní výbor, existence Maďarského výboru a Českého výboru nezahrnuje dostatečně účast ostatních národností.*“⁸ Za podpory Coubertina bylo rozhodnuto ve prospěch národů a zůstalo tomu až do roku 1914. Jiří Guth po skončení her přijel z Řecka uchvácen a ihned reflektoval své zážitky sportovním klubům a především Sokolu. Na jeho popud pak vzniká ČAAU a později ČOV. (Dobrovodský, 1980; Havránová a kol., 1999; Procházka, 1984)

6.2 Paříž 1900 (14. 5. 1900 - 28. 10. 1900)

Coubertin věřil, že olympijské hry poprvé proběhnou až v rámci světové výstavy v Paříži roku 1900. Tato myšlenka ho napadla ještě před jejich obnovením. Později byl rád, že se olympijská myšlenka prosadila již v Aténách 1896. Organizátoři výstavy chtěli udělat z největšího sportovního svátku jen jednu z atrakcí. O hrách v Paříži se tak mluvilo jako o jarmarku a ne jako o olympiádě. Ani diváci o hry neprojevali velký zájem. Důvodem bylo i to, že organizátoři roztáhli olympijské hry do šesti měsíců. I přes špatnou organizaci padaly rekordy ve výkonnostní rovině i v počtu sportovců. Aténský úspěch byl ohromný, a proto do Paříže přijelo kolem 1000 sportovců. Do programu her byl zařazen také golf, kriket, pólo na koních, kriket, veslování, jachtink, kopaná, ragby, jezdeckví, lukostřelba, vodní pólo, další disciplíny přibýly i v atletice. Zrušen byl zápas a vzpírání. Poprvé v historii se účastnily her, i přes protesty Coubertina, ženy. Ty bojovaly o přičky nejvyšší v golfu a tenisu. Nejúspěšnějším sportovcem se stal americký student Alvin

---

⁸ HAVRÁNOVÁ, H., HLADÍK, P., KOLÁŘ, F., KÖSSL, J., WAIC, M. *ČESKÝ OLYMPISMUS - 100 LET*. Praha: Olympia, 1999. s. 9.

Kraenzlein, ten zvítězil v běhu na 60 m, 110 m a 200m překážek a ve skoku dalekém.

Nově vzniklý ČOV se rozhodl uspořádat v červnu 1900 závody tělesných cvičení, které měly pomoci vybrat nejlepší české atlety. ČOV nakonec financoval cestu atletu Františku Jandu-Sukovi, Karlu Nedvědovi, Ondřeji Puklovi. Spolu s gymnastou Františkem Erbenem a cyklistou Františkem Hirschem (pro nemoc nestartoval), byli jediní, kteří do dějiště her odcestovali. Jako soukromá osoba odjela na soutěž tenistek i Hedwiga Rosenbaumová, ta získala bronz ve dvouhře a smíšené čtyřhře. Naši jedinou oficiální medaili získal František Janda-Suk (viz 6.3). Jeho stříbro v hodu diskem bylo tak první medailí vůbec a také první atletickou medailí v technických disciplínách. Medaile byla ve skutečnosti jen pomyslná, neboť medaile organizátoři neudělovali. Jediné, co si dovezl František domů, byl dřevěný stolní kalendář. Čeští zástupci na hrách museli opět bojovat o své postavení. Francouzští rozhodčí nás omylem označovali za Maďary či Američany. Jindy prohlašovali, že nejsme Rakušani. Dr. Jiří Guth musel tuto chybu rakouským sportovním funkcionářům vysvětlovat. Největším problémem ČOV byly před hrami v Paříži finance. Po ukončení her se Guth k finančnímu zázemí vyjádřil: „*Zásluha o účastenství Čechů nenáleží jen Českému výboru pro hry olympické, resp. české veřejnosti, která přispěla hřivnou k tomu účelu tak, že výbor měl k dispozici okrouhle 1200 K. Hlavní zásluhou mají borci sami, že s tak nepatrným obnosem 200 K cestu podnikli.*“⁹

Hry v Paříži skončily fiaskem, sám Pierre de Coubertin o nich prohlásil: „...v budoucnu se musíme vystříhat, abychom opět hry připojili k nějakému velkému jarmarku, při němž vyprchává jejich filosofický smysl a zaniká jejich pedagogická působnost.“¹⁰ (Dobrovodský, 1980; Procházka, 1984)

---

⁹ HAVRÁNOVÁ, H., HLADÍK, P., KOLÁŘ, F., KÖSSL, J., WAIC, M. ČESKÝ OLYMPISMUS - 100 LET. Praha: Olympia, 1999. s. 12.

¹⁰ DOBROVODSKÝ, V. *Olympijské hry v obrazech*. Praha: Olympia, 1980. s. 33.

6.3 František Janda-Suk, hod diskem

25. 3. 1878 Postřižín u Roudnice nad Labem - 23. 6. 1955 Praha

Náš první olympijský atletický medailista. Jako mladík studoval gymnázium. Ze sportů si vyzkoušel fotbal, později ho lákalo vzpírání. S atletikou začal v klubu AC Praha. Mezi jeho první disciplíny patřily sprinty, skok vysoký, vrh koulí. Po prvních moderních hrách v roce 1896 se rozhodl věnovat disku. Zpočátku musel házet plochým kamenem, až roku 1897 mu Otakar Krajíček dovezl z Paříže skutečný disk. Svou techniku trénoval doma za stodolou. V roce 1898 v Praze na Císařské louce vytvořil evropský rekord hodem 34,53 m. V olympijském roce odjížděl do města nad Sienou jako jeden z favoritů. Finálového závodu se účastnilo 18 diskařů. František výkonem 35,25 m skončil druhý za Maďarem Rudolfem Bauerem. Do historie olympijských her se zapsal hlavně použitím diskařské otočky. Její využití vysvětlil: „*Nemohl jsem se smířit s myšlenkou, že Myronův Diskobolos by to dělal špatně, a tu mi jednou napadlo, že když on při zášvihu pravé ruky má protichůdnou nohu vzadu, že snad také on házel z pravé přes levou nohu, ale za sebe. Zkoušel jsem to, dělaje při tom nejdříve poloviční rotaci, a když to šlo, postupoval jsem dále, až jsem zjistil, že s celkovou rotací se mi házelo nejlépe.*“¹¹ Poté, co Suk použil otočku, se ve sportovním světě začalo mluvit jako „o Jandově otočce“¹². Díky ní se stal na diskařském poli vzorem. Rok po hrách v Paříži hodil světový rekord s hodnotou 39,42 m. Následně se věnoval studiu na Karlově universitě v Praze, poté nastoupil do pražského policejního ředitelství. Znovu trénovat začal za Slavii Praha až v roce 1905. Český národ reprezentoval i na hrách 1912 ve Stockholmu jak v hodu diskem, tak ve vrhu koulí. V kouli se umístil na 15. místě a v hodu diskem až na 17. místě. Své štěstí vyzkoušel ještě na olympijských hrách v Paříži 1924 opět v hodu diskem, ale zde nepostoupil ani z kvalifikace. Jeho osobní rekord v hodu diskem měl hodnotu 42,36 m. Kariéru zakončil roku 1927. Od

---

¹¹ KOLÁŘ, F. A KOL. *Kdo byl kdo – Naši olympionici*. Praha: Libri, 1999. s. 143.

¹² DOBROVODSKÝ, V. *Olympijské hry v obrazech*. Praha: Olympia, 1980. s. 33.

svých 49 let působil jako trenér ve Slavii Praha a v Sokole Vinohrady. A později od roku 1948 se věnoval činnosti v ČSAAU.

František Janda Suk byl naším prvním moderním olympijským medailistou, tento muž, který prvně použil v hodu diskem otočku, byl velmi podivným člověkem. O jeho osobnosti se můžeme dozvědět více ze slov atletického trenéra Otakara Jandery: „*Byl to takový divný pavouk, tajnůstkář, trénoval vždy sám a daleko za Prahou. Samotář - ani se neoženil, jako trenér se staral jen o své kluky. Ale přál bych si, aby všichni atleti dovedli na hřišti myslet jako on.*“¹³ (Jírka, 2004; Kolář, 1999)

6.4 Saint Louis 1904 (1. 7. 1904 - 23. 11. 1904)

Po fiasku v Paříži 1900 chtěl Coubertin další olympijské hry pořádat podle své myšlenky, především jako samostatný sportovní svátek. Dalším pořadatelským městem bylo zvoleno Chicago. Sami obyvatelé i Pierre de Coubertin byl nadšen. Jenže výstava k oslavám stého výročí amerického Saint Louis se odložila až na rok 1904, někteří tak začali uvažovat o jejich přeložení. Chicago se proti tomuto návrhu bouřilo, ale Saint Louis mělo podporu samotného prezidenta Theodora Roosevelta. Coubertin v roce 1902 proto nechal členy MOV znovu hlasovat a většina navrhla hry přeložit do srdce Lousiany. Olympijské hry se znovu staly součástí výstavy. Coubertin byl rozhodnutím velmi znepokojen, odmítl se účastnit her, které by byly součástí další slavnosti, proto do USA ani neodcestoval: „*Zanevřel jsem na to město na soutoku Missouri a Mississippi, jež mne zbavilo všech iluzí.*“¹⁴

Her se účastnilo jen 42 sportovců ze starého kontinentu. Cesta z Evropy totiž trvala 11 dní lodí a 40 dní vlakem. Saint Louis nepostavilo žádný nový stadion, všechny soutěže probíhaly na již vybudovaných. Jedinou novinkou byla první olympijská vesnice ve stylu zálesáckého srubu se 7000 pokoji. Celkově se na hrách

---

¹³ KOLÁŘ, F. A KOL. *Kdo byl kdo – Naši olympionici*. Praha: Libri, 1999. s. 143.

¹⁴ PROCHÁZKA, K. *Olympijské hry od Athén 1896 po Moskvu 1980*. Praha: Olympia, 1984. s. 51.

objevilo kolem 600 sportovců, většinu tvořili Američané. Ženy na programu nesoutěžily v golfu a tenisu jako na předchozích hrách, ale v lukostřelbě. Mužům nově přibyl box, lacrosse, roque, zápas ve volném stylu a překvapivě byl vypuštěn řeckořímský zápas. Stejně jako v Paříži se olympijské hry natáhly, do co nejdelšího časového období. Již v červenci proběhla soutěž gymnastů, lacross a atletický desetiboj (v jiné podobě než dnes). 29. 8. - 3. 9. se soutěžilo v atletických disciplínách. Ve dnech 8. 9 - 10. 9. se šermovalo. Boxovalo se od 21. 9. - 24. 9. Druhá část gymnastických soutěží se uskutečnila v říjnu a listopad patřil fotbalu.

Čechy na olympijských hrách reprezentoval jen dr. Jiří Guth, který tam odcestoval jako člen MOV. Naši sportovci nenašli dostatek finančních prostředků, aby se na hry přepravili.

Již podruhé za sebou selhala olympijská myšlenka. Další hry skončily nezdařeně. O hry neprojevila zájem ani široká veřejnost. Coubertin v době olympiády spřádal plány, jak opět pozvednout olympijskou myšlenku, jeho volba padla na Itálii. Ta byla známá svou antickou historií. Coubertin věřil, že jen tam se mohou olympijské hry znovuzrodit. (Dobrovodský, 1980; Procházka, 1984)

6.5 Londýn 1908 (27. 4. 1908 - 31. 10. 1908)

Hry v roce 1908 se původně měly konat v Římě, ale pro velké zklamání Piera de Coubertina v roce 1906 pořádání her musel Řím kvůli špatné hospodářské a politické situaci vzdát. Coubertin se k situaci vyjádřil: „*Přál jsem si Řím, neboť jedině v Římě mohl olympismus po návratu ze svého výletu do prospěchářské Ameriky obléci znovu onu nádhernou tógu, protkanou uměním a myšlenkou, to roucho, kterým jsem ho chtěl odívat již od samého počátku.*“¹⁵ MOV přijal náhradní plán Velké Británie uspořádat hry v Londýně. Londýn tak měl nelehký úkol, neboť na přípravu mu zbývaly jen dva roky. I přes tento fakt se Londýn příprav zhostil s typicky anglickým přístupem. V Londýně vznikl nový olympijský stadion White

---

¹⁵ PROCHÁZKA, K. *Olympijské hry od Athén 1896 po Moskvu 1980*. Praha: Olympia, 1984. s. 61.

City Stadion s kapacitou 70 000 diváků, na stadionu se nacházela atletická dráha, cyklistická dráha, plavecký bazén, fotbalové hřiště a v sousedství pak Angličané postavili další sportoviště. Britové kandidaturu Londýna nenavrhli jen, aby pomohli hry zachránit. Jejich důvod byl také politický. Británie chtěla světu ukázat svou velikost a bohatství. Olympijské hry byly znovu součástí výstavy a to britsko-francouzské imperiální výstavy. Ale na rozdíl od her v Paříži a St. Louis nebyly pouhou atrakcí. Zúčastnilo se přes 2000 sportovců z 22 zemí světa. Hry v Londýně nebyly jen sportovní, ale i společenská událost. Během nich se pořádaly plesy a bankety. Největší událostí se stal maratonský běh, nejen pro svou dramatickou zápletku v závěru, ale také proto, že královská rodina si přála, aby start proběhl před zámkem Windsor. Trať se tedy rozrostla na 42 195 m. Tato míra se později stala závaznou.

Česká výprava přijela s několika funkcionáři a 22 sportovci. Poprvé český národ při slavnostním ceremoniálu nastupoval jako samostatná skupina, podle abecedního pořadí jsme byli zařazeni za Belgii. V čele výpravy byla nesena tabulka s názvem Bohemie a červenobílý prapor. Čeští atleti na hrách nevybojovali žádnou z medailí. Čest země zachránili dvěma bronzami naši šermíři.

Olympijské hry v Londýně byly událostí i díky světovým rekordům, kterých padlo hned několik. Dočkaly se několika prvenství. Poprvé se bojovalo o medaile a reprezentace nastupovaly s vlajkami. Po dlouhých letech hodny svého jména. (Dobrovodský, 1980; Procházka, 1984)

6.6 Stockholm 1912 (5. 5. 1912 - 27. 7. 1912)

Po zasedání MOV v Berlíně roku 1909 byly hry přiděleny Stockholmu. Švédové jako velcí propagátoři sportu se do příprav pustili s velkou vervou. Postavili víceúčelový stadion, který splňoval všechny potřeby sportovců a funkcionářů. Během her se Stockholm oděl slavnostní výzdobou. Pohostinnost, přátelství bylo cítit na každém kroku. Coubertin byl nadšený, že jeho myšlenka je konečně propagována i v praxi. Sportovců opět přibýlo a jejich počet stoupl nad

2400 sportovců. Poprvé přijeli atleti ze všech pěti světových kontinentů. Počet sportů a disciplín se opětovně rozšířil. Do programu byl například přidán moderní pětiboj, který vymyslel sám Pierre de Coubertin. Co se týče atletiky a plavání, jejich disciplíny začínaly mít trvalou podobu. Velkého vítězství také dosáhly ženy, ty mohly startovat v plavání, skocích do vody a v gymnastice, v té však prozatím jen ukázkově. Největšími hvězdami švédských olympijských her byl Fin Hannes Kolehmainen, který získal ve vytrvalostních soutěžích tři zlaté medaile a americký indián Jim Thorpe, který byl po hrách diskvalifikován a obviněn z profesionalismu. Úroveň sportovců byla natolik velká, že padlo hned 20 světových rekordů.

Naši sportovci se na hrách objevili v doposud největším počtu, který čítal 55 sportovců. Nejblíže stupni vítězů se čeští sportovci přiblížili jen v tenisu a šermu. Čeští funkcionáři museli na hrách ve Stockholmu znovu obhájit samostatnost. Otto Windischgratz požadoval po Coubertinovi už v roce 1911, aby český národ nastupoval pod vlajkou Rakouska. Švédové a sám Coubertin podpořil samostatnost Čechů, ale také museli vyslechnout námitky Rakušanů. Proto jsme při slavnostním ceremoniálu nastupovali pod červenobílým praporem, ale cedulí Autriche Tchèques a ne Boheme.

Hry ve Stockholmu se staly na dlouhá léta vzorem jak pojmout a zorganizovat moderní olympijské hry. Coubertin se o nich vyjádřil takto: „*Uhodila hodina, kdy jsme se rozloučili, a zatímco končilo severské léto a slunce se stále více přiklánělo k obzoru, poslední návštěvník odcházel pln vděčnosti ke svým skandinávským přátelům a s nadějí v olympijskou budoucnost...*“¹⁶(Dobrovodský, 1980; Procházka, 1984)

6.7 Berlín 1916

Hry VI. olympiády měl hostit Berlín. Z důvodu 1. sv. v., která byla ve své polovině, byly olympijské hry zrušeny.

---

¹⁶ PROCHÁZKA, K. *Olympijské hry od Athén 1896 po Moskvu 1980*. Praha: Olympia, 1984. s. 85.

6.8 Antverpy 1920 (20. 4. 1920 - 12. 9. 1920)

Po čtyřletém utrpení během 1. sv. v. dospěl svět v roce 1918 k míru. Rok poté se Pierre de Coubertin sešel s členy MOV v Lausanne. Zde se mělo určit, kde se uskuteční první hry po válečném masakru. Zájemců být pořadatelskou zemí bylo několik, například USA, Kuba, Lyon. MOV rozhodl, že pořadatelskou zemí se stane první oběť německého militarismu v roce 1914 Belgie. Belgii zbýval na přípravy a stavbu olympijského stadionu jen jediný rok, proto hry v Antverpách můžeme označit za odvážné. Sportovců přijelo nad 2600 z 29 zemí světa. Hry zažily hned několik významných premiér. Poprvé se představila olympijská vlajka. Pod heslem *Citius, Altius, Fortius (rychleji, výše, silněji)*¹⁷ si nastoupili sportovci k vyslechnutí slibu sportovců, který také zazněl poprvé, a to z úst fotbalisty Viktora Boina: „*Jménem všech závodníků slibuji, že se na olympijských hrách představíme jako soupeři loajální, dbalí pravidel, jimiž jsou hry zřízeny, a že budeme bojovat v rytířském duchu pro slávu sportu a čest našich družstev.*“¹⁸ Poprvé se na hrách prosadily dva zimní sporty. Belgičané totiž vlastnili stadion Palais de Glace s umělou ledovou plochou. Na ní se tedy poprvé na hrách představili hokejisté a krasobruslaři.

Po vzniku československého státu přesně 5. 11. 1918 dr. Jiří Guth zahájil činnost ČOV. Díky politickému spojení se Slovenskem došlo 13. 6. 1919 ke změně názvu z ČOV na ČSOV v čele opět s Jiřím Guthem a tajemníkem Josefem Rösslerem-Ořovským. Jako samostatné Československo jsme poprvé pod československou vlajkou vyslali do dějiště her 127 sportovců, mezi nimi jednu ženu. Českoslovenští atleti i přesto, že do přípravy zařazovali již pravidelné soustředění, nezískali žádnou z medailí. Naše výprava vybojovala dvakrát bronz, v hokeji a ve smíšené čtyřhře. (Dobrovodský, 1980; Procházka, 1984)

---

¹⁷ PROCHÁZKA, K. *Olympijské hry od Athén 1896 po Moskvu 1980*. Praha: Olympia, 1984. s. 96.

¹⁸ DOBROVODSKÝ, V. *Olympijské hry v obrazech*. Praha: Olympia, 1980. s. 101.

6.9 Paříž 1924 (4. 5. 1924 - 27. 7. 1924)

Na kongresu MOV v Lausanne roku 1921 si Coubertin prosadil jako pořadatelské město pro hry roku 1924 Paříž, neboť chtěl napravit způsobené fiasko při hrách 1908.

Do Paříže přijelo okolo 3000 sportovců ze 44 států světa. Her se neúčastnili němečtí reprezentanti, Paříž nevěděla, jak by jim šest let po válce zajistila bezpečí. Další zemí, která nedorazila do dějiště her, byl SSSR, který řešil po válce vnitrostátní politickou situaci. Novinkou olympijských her byl slavnostní nástup reprezentací ve sportovním stejnokroji. Kdo neměl stejnou uniformu, nemohl se účastnit nástupu na hlavním stadionu. V programu došlo jen malých změn. Byl vyřazen přetah lanem a hod břemenem. V gymnastice došlo k upravení pravidel do dnešní podoby. Nejoblíbenějším sportem byla opět atletika. Právě Paavo Nurmi, finský atlet, se stal hvězdou her v Paříži. Na vytrvalostních tratích získal 5 zlatých medailí za 1500 m, 3000 m družstev, 5000 m, přespolní běh jednotlivců a družstev.

Českoslovenští sportovci odjeli do Paříže v počtu 128 reprezentantů. Naše výprava v počtu medailí byla velmi úspěšná. Z města nad Sienou jsme si odváželi 10 medailí. 1 zlatou, 4 stříbrné a 5 bronzových. Většina cenných kovů byla ze sportovní gymnastiky. Atleti na hrách 1924 nezískali žádné medailové umístění. (Dobrovodský, 1980; Procházka, 1984)

6.10 Amsterdam 1928 (17. 5. 1928 - 12. 8. 1928)

Tři roky před hrami v Amsterdamu došlo k velké obměně v MOV. Pierre de Coubertin svolal VIII. Olympijský kongres roku 1925 do Prahy. Zde předložil MOV svoji rezignaci a uvolnil místo belgickému hraběti Henrimu de Baillet-Latourovi. Do Holandska dorazilo téměř 3000 sportovců ze 46 zemí, poprvé od války se zúčastnila i výprava Německa. Při zahajovacím ceremoniálu šla řecká výprava jako první a poprvé na stadionu vzplál olympijský oheň. Pro hry v Amsterdamu vyrostl nový olympijský stadion, jehož největší dominantou se stala maratonská věž. Ta

byla právě domovem olympijskému ohni. Hry při slavnostním ceremoniálu zahájil manžel nizozemské královny princ Henry. Svoje prvenství zaznamenaly ženy v některých pro ně nových disciplínách. Z programu bylo vyřazeno pólo na koni, ragby a tenis. Naopak v jachtinku se disciplíny přidávaly. Nejlepším sportovcem se stal šermíř Lucien Gaudin a gymnasta Georges Miez. Finský vytrvalec Paavo Nurmi opět zářil, do sbírky přidal 1 zlatou a dvě stříbrné medaile. Svou kariéru na hrách ukončil plavec světového formátu Johnny Weissmuller.

Českoslovenští sportovci dorazili v počtu pouhých 69 účastníků. Z Amsterdamu si odváželi jen o jednu medaili méně než v případě Paříže 1924. 2 zlaté, 5 stříbrných a 2 bronzové si zasloužili povětšinou naši gymnasté a jezdci. V atletických disciplínách jsme zaznamenali další medailový neúspěch. (Dobrovodský, 1980; Procházka, 1984)

6.11 Los Angeles 1932 (30. 7. 1932 - 14. 8. 1932)

Ještě před zahájením her došlo k velké finské tragédii. Do USA odjel vytrvalec Paavo Nurmi, který zde chtěl ukončit kariéru, ale před slavnostním zahájením byl obviněn z profesionalismu a nesměl se her účastnit.

Hry v Los Angeles byly doprovázeny světovou hospodářskou krizí. Nedostatek peněz na přepravu sportovců způsobilo, že jich do dějiště her přijelo necelých 1400 z 37 zemí světa. V programu her došlo k vyřazení fotbalu. V Los Angeles byla opět nově vybudovaná olympijská vesnice a hlavní stadion. Velkým překvapením byli japonští plavci, kteří ve většině plaveckých disciplín předstihli výborné americké plavce.

Ani československá reprezentace neměla dostatečné finanční prostředky pro odeslání početnější skupiny do Los Angeles. V březnu 1932 dokonce proběhla tiskem veřejná výzva, která oznámila sbírku finančních prostředků ku prospěchu československé olympijské reprezentace. Naše výprava se skládala z pouhých 7 sportovců, ty poprvé v historii vedl doc. MUDr. Josef Gruss a PhDr. František

Widimský. I přes malou československou účast jsme byli velmi úspěšní. Získali jsme 4 sportovní medaile a dvě medaile z uměleckých soutěží, které poprvé na hrách probíhaly. Po dlouhých 32 letech jsme získali medaili v atletice. Bronz totiž připadl Františku Doudovi za vrh koulí (viz 6.12). (Dobrovodský, 1980; Procházka, 1984; Havránová a kol., 1999)

6.12 František Douda, vrh koulí

23. 10. 1908 Lhota Samoty u Plané nad Lužnicí - 15. 1. 1990 Praha

V olympijské historii druhý atletický medailista v technických disciplínách. Začínal jako atletický samouk v Táboře. V letech 1927-1941 strávil v klubu Slavie Praha pod trenérem Miroslavem Šusterou. Z atletiky se nevěnoval jen vrhu koulí, ale i ostatním disciplínám jako hodu diskem, hodu oštěpem či víceboji. Pod vedením trenéra Šustery se začal více věnovat hodu diskem a vrhu koulí, v těchto disciplínách vytvářel rekordy a stal se také několikrát mistrem Čech. Mistr posledních pokusů dvakrát vytvořil i světový rekord, v Brně roku 1932 na 16,04 m a v Praze 1932 na 16,20 m.

Olympijských her se zúčastnil několikrát v hodu diskem i ve vrhu koulí. Poprvé na hry odjel už do Amsterdamu roku 1928. Tam byl v obou disciplínách vyřazen hned v kvalifikaci. Na další hry do vzdáleného Los Angeles odjížděl ve vrhu koulí jako světový rekordman a velký adept na vítězství. Ale kvůli problémům se zády skončil až na třetím místě výkonem 15,61 m. V závodě ho přehodili američtí koulaři. První skončil Leo Sexton a na druhém místě Harlow Rothert. V hodu diskem se na hrách v LA umístil na 14. místě s 42,39 m. Roku 1936 se pokusil o medaili na hrách 1936 v Berlíně. Výkonem 15,28 m obsadil jen sedmé místo. Držitel 13 českých rekordů ukončil aktivní kariéru roku 1941. Poté zůstal ve Slavii Praha jako trenér mládeže.

Po 2. sv. v. vystudoval na ČVUT sdělovací techniku. Ve volném čase nejraději chodíval do lesa sbírat houby. Jeho vášeň pro houbaření byla tak velká, že

ho dovedla k napsání houbařské kuchařky. Bronzový medailista se dožil krásných 82 let. Konec svého života prožil v pražském bytě v Dejvicích. (Jírka, 2004; Kolář, 1999)

6.13 Berlín 1936 (1. 8. 1936 - 16. 8. 1936)

Berlín byl zvolen jako pořádající město již roku 1931. O dva roky později se k moci dostal německý kancléř a propagátor nacistické ideologie Adolf Hitler. Hitler prosazoval vlastní politiku s rasistickým podtextem. Rozhodl se proto skrýt své počínání, změnit názor na nacistické Německo za pomoci olympijských her. Ještě v červnu 1936 se konala v Paříži konference proti olympijským hrám. Spisovatel H. Mann na ní pronesl: *„Režim, který se opírá o nucenou práci, o masové zotročování, režim, který připravuje válku a jehož existence je založena na prolhané propagandě – jak může takový režim respektovat mírový sport a svobodomyšlné sportovce? Věřte mi, ti ze světových sportovců, kteří do Berlína pojedou, nebudou tam ničím jiným než gladiátory, zajatci a šašky diktátora, který se už teď cítí pánem tohoto světa.“*¹⁹ Na protest se měla 19. - 26. 7. uskutečnit v Barceloně Lidová olympiáda, ale den předem započal Frankův převrat. Československý výbor přichystal na 1. - 9. 8. další Lidovou olympiádu. Němci se nenechali odradit a výstavbou skvělých stadionů ukázali MOV, že Berlín je připraven na olympijské hry. MOV musel uznat, že hry se mohou konat. Kolem 4000 sportovců ze 49 zemí světa odjeli do Berlína, mezi nimi i Čechoslováci.

Poprvé na stadionu plál oheň z řecké Olympie. Štafetu neslo přes 3000 běžců a její trať byla dlouhá 3075 km. Poprvé byly hry televizně přenášeny. Do programu byl přidán basket, kanoistika, házená, znovu fotbal a pólo na koních. Nejúspěšnějším sportovcem se stal Američan černé pleti Jesse Owens. Tento atlet zvítězil na trati 100 m, 200 m, skoku dalekém a štafetovém běhu na 4x100 m, v němž vytvořil se svými kolegy světový rekord.

---

¹⁹ DOBROVODSKÝ, V. *Olympijské hry v obrazech*. Praha: Olympia, 1980. s. 167.

Českoslovenští sportovci přijeli i přes protesty v rekordním počtu 179 závodníků. Během her v Berlíně jsme získali 3 zlaté a 5 stříbrných medailí. Bronz jsme vybojovali i v uměleckých soutěžích.

Adolf Hitler, který byl na olympijských hrách přítomen, zneužil olympijskou myšlenku Pierra de Coubertina k rasistické propagaci bílých Němců. Po celém Berlíně byly vyvěšovány nacistické symboly, oficiální političtí hosté byli sledováni tajnou policií. Nejhorší situaci zažívali židovští a černí sportovci, kteří byli často veřejně ponižováni. (Dobrovodský, 1980; Procházka, 1984)

6.14 1940

XII. hry se měly odehrát v japonském Tokiu, ale kvůli vypuknutí 2. sv. v. byly zrušeny.

6.15 1944

Pořádáním pro hry 1944 byl pověřen Londýn, ale stejně jako v roce 1940 se kvůli stále probíhající válce nekonaly.

6.16 Londýn 1948 (29. 7. 1948 - 14. 8. 1948)

Po 12 let se olympijské hry neuskutečnily. Důvodem byla předválečná a válečná situace v Evropě. Po ukončení krvavé 2. sv. v. se MOV ihned v září 1946 sešel. Došlo k organizačním změnám. Novým předsedou MOV se stal Sigfrid J. Edstrom. Za Československo byl na schůzi zvolen nový zástupce, protože Jiří Guth v roce 1943 zemřel. Jeho nástupcem se stal MUDr. Josef Gruss. Největší problém československé výpravy pro hry v Londýně byly finance. S touto záležitostí se obrátil ČSOV na stát. Bylo to poprvé, co stát financoval celou olympijskou přípravu. Vláda poskytla více jak 3 mil. Kčs. Československá výprava odlétala do dějiště her ve dvou vlnách. První odjela 26. července (atleti, plavci, veslaři, basketbalisté a moderní pětibojaři) a druhá je následovala 3. srpna (gymnasté,

boxeři, šermíři, kanoisté, kajakáři). Londýn měl s přípravou her velký problém. Kvůli nedostatku financí nepostavil žádný nový olympijský stadion a všechny disciplíny se odehrávaly na již stojících. Jedině atletická dráha byla nově zřízena. Olympijským stadionem se stal Empire Stadium ve Wembly. Dalším nedostatkem byla neexistující olympijská vesnice. Olympionici museli bydlet v různých objektech, které byly často od stadionu vzdálené i více jak 50 km. I přes tyto nedostatky byli sportovci z celého světa šťastni, že se největší sportovní svátek zase vrací. Svědčila o tom i rekordní účast závodníků, kterých bylo přes 4000 z 59 zemí. Výpravy z Barmy, Cejlonu, Libanonu. Guatemaly a další přijely na olympijské hry úplně poprvé. Olympijské disciplíny zůstaly v zásadě bez větších změn. Jen byla vyřazena házená a přidány kajakářské disciplíny. Válka poznamenala účastníky her na jejich výkonnosti. Sportovci neoplývali žádnými vynikajícími výkony, během her padly jen čtyři světové rekordy. Ani v počtu diváků se netrhaly rekordy. Hlavní stadion byl zcela zaplněn jen při atletických disciplínách. Největší hvězdou her se stala atletka Francina Blankersová z Holandska. Získala 4 zlaté olympijské medaile z disciplín 100 m, 200 m, 80 m překážek a 4x100 m.

Československá výprava získala 6 zlatých, 2 stříbrné a 3 bronzové medaile. Největší úspěch jsme zaznamenali v atletice, gymnastice a kanoistických soutěžích. Z atletiky vybojoval dvě medaile jen běžec Emil Zátopek. V technických disciplínách naši sportovci nevybojovali žádné medailové umístění. (Dobrovodský, 1980; Procházka, 1984)

6.17 Helsinky 1952 (19. 7. 1952 - 3. 8. 1952)

Na 40. zasedání MOV se o dalším dějišti her na rok 1952 ucházelo 7 měst (Helsinky, Minneapolis, Los Angeles, Philadelphia, Chicago, Detroit, Amsterdam). Vítězství dosáhly Helsinky. Později na 45. zasedání MOV v roce 1951 se jednalo hlavně o účasti SSSR na hrách. SSSR tu byl uznán za člena MOV. Hry v Helsinkách doprovázely politické problémy. Jedním z nich byla probíhající válka v Koreji, dalšími rozpor mezi olympijským výborem NSR a NDR, kdy NDR nebyla umožněna účast, a naposled Tchaj-wan, který byl uznán za olympijský výbor Číny.

Politická situace a průběh studené války se promítl i do uspořádání olympijských vesnic. V první bydleli jen zástupci SSSR, Československa, Polska, Rumunska, Maďarska, Bulharska a Číny. Ve vedlejší vesnici byly ubytovány ostatní výpravy. I v olympijských disciplínách došlo ke změnám. Především v gymnastice žen, v jachtinku, ve vzpírání a boxu, kde byly zavedeny váhové kategorie. A v moderním pětiboji byla přidána soutěž družstev.

Pohostinnost a přátelství byly během her cítit na každém kroku. Počet účastníků byl opět rekordní, přijelo skoro 5000 závodníků z 65 zemí světa. Hry byly výjimečné i v počtu světových a olympijských rekordů. Světových padlo 16 a olympijských hned 186. Největší hvězdou se stal Čechoslovák Emil Zátopek. Zátopek svými výkony ve vytrvalostních tratích překvapil celý svět. Prvním ze závodů byl běh na 10 000 m, v něm zopakoval svůj finiš jako při hrách v Londýně, znovu dokázal porazit Mimouna z Francie. Druhé zlato získal na trati 5000 m, ale tento závod rozhodl až v posledním kole, kdy předběhl Brita Chatawaye, Francouze Mimouna, Belgičana Reiffa a Němce Schada. O nejkrásnějším běžeckém závodu, jak je často nazýván, se Zátopek vyjádřil: *„Jak zazněl gong do posledního kola, tak jsem do toho prásknul a pelášil. Ale do těch za mnou jako když střelí. Za zatáčkou byli přede mnou. Tos tomu dal, tři jsou před tebou a zbude ti bramborová medaile. Ale půl kola před cílem vidím, jak soupeři pletou nohama. Hurá, nemůžou! A mazal jsem dopředu.“*²⁰ V maratonu nebyl Zátopek favoritem, tím se stal Brit Peters, který vedl do poloviny závodu. Zátopek stále zrychloval a doběhl pro třetí zlatou medaili na jedné olympijských hrách: *„Již dvakrát jsem přibíhal k cíli před svými soupeři, ale tentokrát to bylo přímo vznešeně krásné. Stadionem zněly slavnostní fanfáry a všichni povstali, jako by vítali největšího hodnostáře. Posledních tři sta metrů jsem dobíhal za takových ovací, že jsem docela zapomněl na únavu.“*²¹

---

²⁰ HAVRÁNOVÁ, H., HLADÍK, P., KOLÁŘ, F., KÖSSL, J., WAIC, M. *ČESKÝ OLYMPISMUS – 100 LET*. Praha: Olympia, 1999. s. 79.

²¹ HAVRÁNOVÁ, H., HLADÍK, P., KOLÁŘ, F., KÖSSL, J., WAIC, M. *ČESKÝ OLYMPISMUS – 100 LET*. Praha: Olympia, 1999. s. 79.

Československá výprava na hrách v Helsinkách získala 7 zlatých, 3 stříbrné a 4 bronzové medaile. Nejvíce zlatých medailí vybojovali manželé Zátopkovi. Dana Zátopková svým výkonem překvapila v hodu oštěpem své soupeřky a jako jediná si z Helsinek odvážela medaili za technickou atletickou disciplínu (viz 6.18). (Dobrovodský, 1980; Procházka, 1984)

6.18 Dana Zátopková, hod oštěpem

19. 9. 1922 Karviná - Fryštát

Dana Zátopková vyrůstala na Slovácku. Absolvovala gymnázium v Uherském Hradišti. Díky své učitelce tělocviku se dostala k atletice. Mimo atletiky ji vždy lákala gymnastika a házená. Ale u házené dlouho nezůstala, protože její láskou se stala atletická disciplína oštěp a její budoucí manžel Emil Zátopek. K oštěpu se dostala na univerzitě v Brně, kde působila v oddílu VS Brno (1946-1947) a hned roku 1946 vyhrála mistrovství Československa. Tento titul vyhrála v historii ještě několikrát. Po škole odešla z Brna do oddílu Sokol Zlín a Gottwaldov (1948-1949). V 50. letech pokračovala v pražských oddílech: Sokol Bratrství Sparta, Sparta ČKD Praha (1950-1952), ÚDA Praha (1953-1956), RH Praha (1957-1965). Za svou kariéru zlepšila sedmkrát československý rekord v oštěpu. Její první vylepšení v roce 1948 mělo výkon 38,07 m a poslední o deset let později měřil 56,67 m. Zátopková byla překonána až v roce 1975. Mimo rekordy v rámci československých hranic byla světovou a trojnásobnou evropskou rekordmankou.

Svých prvních olympijských her se účastnila už v letech 1948 v Londýně. Na těchto hrách soutěžila ještě pod rodným jménem Ingrová. Z Londýna si odvezla sedmé místo. Velmi krátce po olympijských hrách se vdala za úspěšného vytrvalce Emila Zátopka. Největší úspěch se dostavil na hrách v Helsinkách 1952. Ve stejný den dokázala Dana Zátopková vyhrát oštěp a její manžel Emil závod na 5000 m. Zátopková velmi překvapila své soupeřky prvním hodem. Oštěp poslala do vzdálenosti 50,47 m. Sovětské závodnice hledaly pozbytek závodu sílu sesadit ji z prvního místa. Bylo to vůbec poprvé, co československá atletka hodila za hranici

50 m. Další hry se konaly v australském Melbourne roku 1956, kde na ni čekalo až 4. místo. Poslední vrcholná akce Dany Zátopkové byly olympijské hry v Římě 1960. Třetí hod, který měřil 53,78 m, ji vynesl na krásné druhé místo a získala tak svou druhou olympijskou medaili. Zlatou a bronzovou medaili si odvezly oštěpařky ze SSSR, Elvira Ozolinová (55,98 m) a Birute Kaledeneová (53,47 m). Na čtvrtém místě se umístila další československá oštěpařka Vlasta Pešková výkonem 52,56 m. V Římě Zátopková vybojovala jedinou atletickou medaili.

Také dvojnásobná evropská mistryně z let 1954 a 1958 ukončila sportovní kariéru v roce 1962. I nadále se věnovala atletice jako trenérka vrhačů u ČSTV v letech 1964-1980. Kromě toho byla v letech 1960-1972 členkou ženské komise v IAAF. Za svou práci v olympijské myšlence získala několik ocenění například olympijský řád od MOV v roce 1995. (Jirka, 2004; www.olympic.cz)

6.19 Melbourne 1956 (22. 11. 1956 - 8. 12. 1956)

Olympijské hry se poprvé konaly na australském kontinentu a jsou spojovány s řadou zvláštností. Poprvé byly hry rozděleny do dvou měst, neboť Melbourne požadovala půlroční karanténu veškerých koní, pořádaly se soutěže už od 10. 7. ve Stockholmu. Obtíží pro sportovce byl nákladný a dlouhý přesun do Austrálie a s tím spojený časový posun. Co se týká politické situace, tak ta byla na hrách v Melbourne velmi vyhrcoaná. Dodržení míru během závodů se nepodařilo. Velké politické napětí bylo kvůli napadení Maďarska od SSSR a vpádu Izraele, Velké Británie, Francie do Egypta. Politická situace se tak promítla do nálady her. Poprvé na olympijských hrách závodili sportovci z NDR, i když jako členové společné německé reprezentace. Čínská lidová republika z dějiště her odjela, protože se jí znelíbila účast závodníků Tchaj-wanu. Do programu disciplín byly přidány další dvě plavecké disciplíny, v chůzi byl závod na 10 km nahrazen 20 km. A přibyla v jachtinku třída Sharpie. Australané byli velmi přátelští, dokázali postavit a zrekonstruovat všechna sportoviště. V tomto ohledu nepřišla jediná stížnost.

Českoslovenští sportovci odjížděli na hry s velkými medailovými ambicemi. Chtěli se vyrovnat předchozímu medailovému úspěchu na hrách v Helsinkách 1952. Největší nadějí byli opět atleti. Ale velká čs. atletická hvězda Emil Zátopek kvůli zranění pozoroval své oblíbené vytrvalostní závody jen z tribuny hlavního stadionu. Medaile z her tak přivezli čs. cyklisté, gymnastky, střelci a atleti. Tentokrát se podařilo čs. atletům vybojovat cenné kovy jen v technických disciplínách, zlato od Olgy Fikotové (viz 6.20) a bronz od Jiřího Skobly (viz 6.21). Velký politický nátlak zažily některé výpravy při cestě domů, mezi nimi i čs. sportovci. Kvůli údajné poruše letadla museli využít pomoci SSSR a odplout na jejich lodi Gruzija. Domů se tak dostali až po Vánocích. (Dobrovodský, 1980; Procházka, 1984)

6.20 Olga Fikotová, hod diskem

13. 11. 1932 Praha

Než se usídlila na atletickém stadionu, byla házenkářkou, volejbalistkou. Vedle sportovních aktivit dokázala vystudovat Lékařskou fakultu UK v Praze. Až ve dvaadvaceti jí učarovala atletika. Za nemalého přispění trenéra a bývalého diskaře Zdenka Čiháka se začala věnovat hodu diskem. Na domácím poli byla dvakrát mistryní Československa a vytvořila tři čs. rekordy. Nejvíce se zapsala do ženské diskařské historie tím, že jako první žena přehodila hranici 50 m. Československo reprezentovala na hrách 1952 v Melbourne, olympijský limit splnila snadno, ale nikdo ji nepovažoval za medailovou nadějí. A nakonec byla jedinou zlatou medailistkou z Československa na hrách 1956. První dva pokusy ve finálovém závodu se jí však nepovedly. Až třetím pokusem jí disk uletěl přes bájnou hranici 50 m. Přesně měl hod hodnotu 52,04 m. Ve vedení se ale dlouho neudržela. Po pokusu sovětské závodnice Ponomarovové, která dohodila na 52,28 m, klesla na druhé místo. Ale pátým pokusem, který měřil neskutečných 53,69 m, vyhrála.

Jak její hvězda stoupala, tak i velmi rychle spadla. Na olympijských hrách se zamilovala do amerického kladiváře Harolda Connollyho, který za Olgou přijel po olympijských hrách do Prahy. Díky manželům Zátopkovým jim byla udělena

výjimka a mohli se ihned vzít. O celé situaci se vyjádřil Emil Zátopek takto: *„Že to byla láska na první pohled, věděli všichni už v Austrálii. Však také naše vedení dělalo všechno proto, aby se Olina s Haroldem po ukončení soutěží už nepotkali. Ale Harold byl vytrvalej. Za pár měsíců přijel do Prahy. Olina ho nakvartýrovala k nám do bytu. Harold měl však vízum jen na pět dnů. Mně bylo jasné, že za tu dobu svatbu nestihnou. Dana mě však vyslala na ministerstvo zahraničí za ministrem Davidem. Místo něj mě přijal nějaký náměstek. Snažil jsem se mu všechno vysvětlit, ale byla to komedie za všechny prachy. Výsledkem bylo rozhodnutí soudruha náměstka: Neexistuje, aby se vzali! Harold tedy odletěl do Vídně, ale hned se nabídl Polákům, že přijede na tréninkový seminář. Vzal to přes Prahu a na letišti zjistila medička Fikotová, že pan Connolly má „strašnou horečku“ a nemůže dál letět. Abych to zkrátil. Nakonec se oba za velkého jásotu delegátů a zděšení zainteresovaného předsednictva objevili na sjezdu ČSTV. Harold u nás spal a tak jsem v tom lital. Šel jsem to vysvětlit prezidentu Zápotockému. Ten už věděl, o co jde a pochopil, že by Olina emigrovala při první příležitosti. A držet olympijskou vítězku jen doma také nešlo. Tak dal svolení. Byli jsme na svatbě s Danou jako svědkové.“²²* Po svatbě se novomanželé odstěhovali do Bostonu. Olga projevila zájem reprezentovat Československo na dalších olympijských hrách, ale režim ji to znemožnil. Přesto se olympijských her zúčastnila ještě v letech 1964 (7.), 1968(6.) a 1972(16.), ale už jako Američanka. Její osobní rekord byl hozen v roce 1972 a měl hodnotu 57,60 m. Po ukončení kariéry byla zaměstnaná jako sociální pracovnice. S Haroldem Conelým se po 18 letech rozvedla a dodnes žije v Californii. (Kolář, 1999; www.olympic.cz)

6.21 Jiří Skobla, vrh koulí

16. 4. 1930 Praha - 18. 11. 1978 Praha

---

²²Olga Fikotová: Medailony atletů. [online]. [cit. 2013-04-10]. Dostupné z: <http://www.atletika.cz/reprezentace/medailony-atletu/olga-fikotova-1/>

Po Františku Doudovi přišel nový vynikající vrhač. 50. léta patřila ve vrhu koulí Jiřímu Skoblovi. Skobla byl synem olympijského vítěze ve vzpírání z Los Angeles v roce 1932. Také po vzoru otce se nejprve věnoval, původně cukrář, vzpěračské kariéře. V atletice začínal za Spartu Praha (1949-1951). Zbytek kariéry však pokračoval v klubu Dukla Praha (1952-1978). Mistrem Československa byl od roku 1951 do roku 1966, kromě let 1955, 1959, 1963, 1965. Vytvořil 19 čs. a 7 evropských rekordů. Jako úplně první z evropských vrhačů překonal po olympijském roce hranici 18 m. Jeho osobní rekord pochází až z roku 1963, jeho hodnota je 18,52 m. Mimo olympijský bronz je vítězem ME z roku 1954, v roce 1958 skončil třetí a roku 1962 šestý.

Poprvé se olympijských her zúčastnil už v Helsinkách 1952, zde se umístil na osmém místě. Jeho největším olympijským úspěchem se staly hry 1956 v Melbourne. Výkonem 17,65 m skončil třetí za prvním a druhým Američanem Parry O'Brienem a Williamem Niederem. Hry v Melbourne nebyly jeho poslední, v létě 1960 jel s ostatními reprezentanty do Říma, zde ale zjistil, že světová špička se posunula ve výkonnosti mnohem dál. Na hrách v Římě obsadil až deváté místo.

Po zakončení aktivní atletické kariéry roku 1967 se stal trenérem vrhačů v Dukle Praha. Skobla zemřel v Praze na rakovinu jater. (Jirka, 2004; Kolář, 1999)

6.22 Řím 1960 (25. 8. 1960 - 11. 9. 1960)

O pořadatelství pro hry v Římě se ucházelo 7 měst. Do finálového kola se dostaly Laussane a Řím. O devět hlasů zvítězil Řím. Po dlouhých desetiletích se tak měly uskutečnit olympijské hry v bývalém antickém prostředí. Řím byl na hry velmi dobře finančně připraven. Vládní podpora se projevila ve výstavbě nových sportovišť, a především ve výstavbě nové olympijské vesnice. Poprvé v historii vypadala vesnice jako malé satelitní městečko. Nacházela se v severní části Říma, rozkládala se na 45 hektarech a vzdálená od hlavního stadionu Monte Mario byla jen 1,5 km. V pastelové výstavbě se nacházelo nad 7000 lůžek pro sportovce, trenéry a ostatní doprovod. Her se opět účastnil rekordní počet závodníků. Bylo jich

už nad 5000 z 83 zemí světa. Slavnostní zahájení probíhalo ve velkém stylu pod samotným dohledem prezidenta Giovanniho Gronchi. V programu se měnily především ženské disciplíny. Většina disciplín se odehrávala přímo v antických památkách nebo v jejich blízkosti. Hry v Římě se měly stát odplatou Američanů nad Sověty. Ale opět v neoficiálním pořadí zemí zvítězili závodníci ze SSSR. Nejvíce překvapivé bylo, že američtí muži nezvítězili na svých oblíbených sprinterských tratích 100 a 200 m. Naštěstí se v těchto disciplínách mohli spolehnout na „černou gazelu“²³ Američanku Wilmu Rudolphovou. Jednou z největších hvězd her v Římě se stal Afričan Abebe Bikila, jehož jméno si během pár dní zapamatoval celý svět možná i kvůli tomu, že běžel bos.

Z Československa se vypravila 117 členná skupina závodníků. Z Říma jsme si dovezli jen 3 zlaté, 2 stříbrné a 3 bronzové medaile. Oproti hrám v Helsinkách to bylo bráno za pohoršení. Zlato si odváželi kanoisté, gymnastka E. Bosáková a boxer B. Němeček. Jedinou atletickou medailí z her 1960 byla ta od D. Zátopkové (viz 6.18). Druhé stříbro získalo družstvo čs. gymnastek a znovu E. Bosáková. Bronz obdrželi B. Kubát za řeckořímský zápas, osmiveslice a boxer J. Němec. (Dobrovodský, 1980; Procházka, 1984)

6.23 Tokio 1964 (10. 10. 1964 - 24. 10. 1964)

Bylo to úplně poprvé, co se olympijské hry pořádaly na asijském kontinentu. Zúčastnilo se opět nad 5000 sportovců z 93 zemí světa. Olympijská vesnice nebyla tak barevná jako v Římě, ale byla stejně účelová. Novinkou bylo, že se sportovci pohybovali po vesnici na kolech. Organizátoři se nebáli plně využít své finanční prostředky, které dosahovaly ke třem miliardám dolarů. V Tokiu vyrostly nové sportovní haly a několik set nových vozovek. Svoji originalitu také projevili při označování sportovišť a ostatních míst, tato novinka se ujala i při následujících hrách. Zahajovací ceremoniál byl barevný, velmi pestrý. Nejdojemnější okamžik bylo zapálení olympijského ohně. Japonci chtěli upozornit na tragédii, která se stala

---

²³ DOBROVODSKÝ, V. *Olympijské hry v obrazech*. Praha: Olympia, 1980. s. 262.

v roce 1945 v Hirošimě, a nechali zapálit oheň od devatenáctiletého Jošinorima Sakaie. Ten se narodil 6. 7. 1945, tedy v den, kdy Hirošimu zachvátila atomová bomba. Zahajovací formulí opět přednesl vládce Japonska císař Hirohito. V programu znovu došlo k mírným změnám. V atletice přibyl ženský pětiboj, bylo zařazeno také judo, v cyklistice zase stíhací závod na 4000 m a také byla zařazen volejbal mužů i žen. Značných změn došlo v kanoistice a plavání. Osobností her se stal například sprinter Robert Hayese. Tento černošský Američan zaběhl 100 m za rovných 10,0 s. Další výraznou atletickou osobností byl Peter Snell z Nového Zélandu, ten zvítězil na trati 800 m a 1500 m, to se povedlo jedině na hrách 1920 v Antverpách. Další úspěch zažil Afričan Bikilas, kterému se již nikdo nedovolil posmívat. Tentokrát maraton běžel obutý, jeho čas 2:12:11,2 hod. byl novým světovým rekordem. V plaveckém bazénu byl největší hvězdou Donald Schollander se 4 zlatými a 15 - ti letá Sharon Stouderová se třemi zlatými medailemi. S gymnastickými soutěžemi se v Tokiu rozloučila Larisa Latyninová. Hry v Tokiu zaznamenaly 35 světových rekordů. Další rekord padl v počtu diváků, kteří hry navštívili, bylo jich údajně 1 975 723.

Československá reprezentace se v počtu medailí polepšila. Do Tokia odjela jako 107 členná výprava. Na hrách v Tokiu už pomalu rostla sláva Věry Čáslavské, ta získala zlato za osmiboj, přeskok a kladinu. Také pomohla vybojovat stříbro v soutěži družstev. Další zlato vybojovali cyklista J. Daler a vzpěrač H. Zdražila. Další stříbro si odvezli naši fotbalisté a volejbalisté. V atletice získal stříbro v technické disciplíně hod diskem Ludvík Daněk (viz 6.24). Stejnou medaili vybojoval na 1500m Josef Odložil a řeckořímský zápasník J. Kormaník. Bronz vyšel na střelce L. Náčovského, dvojskif mužů a osmiveslici. (Dobrovodský, 1980; Procházka, 1984)

6.24 Ludvík Daněk, hod diskem

6. 1. 1937 Hořice - 15. 11. 1998 Horní Bečva

Ve svých sportovních počátcích se věnoval běhu a skoku na lyžích. K atletické disciplíně hod diskem ho přivedl až jeho bratr. Závodil za kluby Spartak ČKD Blansko, Spartak Brno ZJŠ (1956-1970), dále Sparta Praha (1971-1978) a posledním působištěm byla RH Praha (1976-1982). Ludvík Daněk vytvořil 9 čs. rekordů, účastnil se mnoha ME, ale zvítězit dokázal jen v roce 1971 v Helsinkách. Daněk se do diskařských světových tabulek zapsal hned dvakrát. Poprvé překonal sv. rekord 2. 8. 1964 v Turnově výkonem 64,55 m a podruhé 12. 10. 1965 v Sokolově, kdy jeho disk dolétl na 65,22 m. Svět si ho tak bude nadobro pamatovat jako prvního muže, který přehodil hranici 65 m.

Poprvé se olympijských her účastnil roku 1964 v Tokiu. Z prvních her na asijském kontinentu si přivezl hned stříbrnou medaili. Ve vlastním závodě se jako světový rekordman snažil odrazit nápor hned čtyř Američanů. Především již dvojnásobného olympijského vítěze Alfred Oertera, který v hodu diskem vyhrál na hrách 1956 a 1960. I když tomu zpočátku nic nenasvědčovalo, tak byl diskařský závod v závěru velmi dramatický. Od prvního pokusu Ludvík Daněk vedl, svou pozici si pojistil v páté sérii výkonem 60,52 m. Ale v posledních pokusech byl poražen Alfred Oerterem z USA, jeho výkon měl v Tokiu hodnotu rovných 61 m. A Ludvík Daněk nebyl schopen posledním pokusem odpovědět. O podmínkách v závodě a stříbrné medaili se vyjádřil: „*Ten vítr v zádech. To není dobré pro klidný let disku. A pod tíhou boje se rozpadala technika mého pohybu. Viděl jsem Oertera poprvé. Chtěl bych se s ním utkat ještě jednou, dvakrát, víckrát. Nemyslím, že bych zase prohrál...*“²⁴ Na své druhé hry v roce 1968 odjížděl Daněk po zranění zad s nejistou formou, ale s chutí bojovat. Finálový závod doprovázel pravý mexický liják. Po dohodě právě s Ludvíkem Daňkem prohlásil holandský rozhodčí závod za nebezpečný. Právě to hodinové přerušení závodu hrálo pro Daňka, ten jako jediný neměl nepromokavé oblečení ani pláštěnku. Poté, co se závodníci osušili, začala další sprcha v podobě Američana Oertera, který ve třetím pokusu hodil daleko za značku olympijského rekordu. Daněk bojoval až do konce, a tak se z pátého místa

---

²⁴ BUREŠ, K., ŽURMAN, O. *TOKIO 1964 XVII. OLYMPIJSKÉ HRY*. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství, 1965.

dokázal výkonem 62,92 m probojovat na třetí příčku a získal tak svou druhou medaili bronzové barvy. Stříbro dostal reprezentant z NDR Lothar Milde. O závodě Ludvík řekl: „*Dostal jsem strašný vztek. Věděl jsem, že Al bude výborný. Ale chtěl jsem totéž. Chtěl jsem hodit ještě dál.*“²⁵ Roku 1972 se v 35 letech Ludvík Daněk účastnil svých třetích her, které tentokrát hostil Mnichov. K medaili mu prý pomohla zkušenost, sebedůvěra a psychická odolnost. Závod byl zajímavý tím, že se Daněk pokus od pokusu zlepšoval a ohrožoval dva světové rekordmany Silvestera a Brucha. Svou slávu získal až posledním pokusem, který nesl hodnotu 64,40 m. Silvestrovi z USA připadlo druhé místo za výkon 63,50 m a bronz Švédovi Bruchovi za 63,40 m. Ludvík Daněk tak poprvé ve svém olympijském počínání mohl vystoupat na nejvyšší stupínek a vyslechnout československou hymnu.

Poslední závod Daňka připadl na ME v Praze 1978. Po ukončení kariéry se stal trenérem RH-Olymp Praha. V 90. letech byl zvolen za předsedu Českého klubu olympioniků a zastupoval ho ve VV ČOV. Roku 1995 mu byl udělen MOV Olympijský řád a v září 1988 mu byla udělena cena Fair play Pierra de Coubertina za rok 1997. O dva měsíce později Ludvík Daněk zemřel na své chatě na Valašsku. (Kolář, 1999; www.olympic.cz)

6.25 Mexiko 1968 (12. 10. 1968 - 27. 10. 1968)

Na 60. zasedání MOV v roce 1963 se rozhodlo, že hry v roce 1968 přichystá Mexiko. Mexiko zvítězilo nad Detroitem, Lyonem a Buenos Aires. Největším strachem byla nezvykle vysoká nadmořská výška. Anglický lékař dr. R. Bannister označil, že hry v Mexiku budou nést stín smrti a vyčerpání.²⁶ Mexiko proto uspořádalo předolympijské hry, které byly testem pro hry skutečné. Rozpočet na skoro dvě stě milionů dolarů využili Mexičané na výstavbu. Vznikl nový olympijský stadion s kapacitou okolo 84 000 diváků. Novinkou na hlavním stadionu byla především tartanová dráha. Další větší část peněz padla na postavení fotbalového

---

²⁵ DOBROVODSKÝ, V. a kol. *MEXICO 68 XIX. OLYMPIJSKÉ HRY*. Praha: Olympia, 1969.

²⁶ DOBROVODSKÝ, V. *Olympijské hry v obrazech*. Praha: Olympia, 1980. s. 299.

stadionu. A další stavbou byl už plně krytý bazén s přilehlou volejbalovou sportovní halou. Olympijská vesnice se inspirovala Římem. Vesnice byla krásná, ale neposkytovala dostatek místa. Proto musela být doplněna lůžka a došlo tak k omezení soukromí sportovních reprezentací. Her se účastnilo okolo 5500 závodníků, rekordní počet zaznamenaly ženy a plavání mužů. Další kategorie vznikla v boxu a do střeleckých disciplín přibyl skeet. Největší boom zaznamenali na hrách běžci z Afriky, kteří zvítězili hned v několika běžeckých disciplínách. Hvězdou her se také stal černošský americký skokan do dálky Robert Beamon, který překonal skokem 890 cm olympijský rekord o 55 cm. Jeho skok je nazýván „*skok do jednadvacátého století*“²⁷. Jednou z dalších hvězd se stala československá gymnastka Věra Čáslavská, ta si dovezla z her 4 zlaté a 2 stříbrné medaile.

Československo odjíždělo na hry krátce po srpnové okupaci varšavských vojsk. I přes tréninkový výpadek se KSČ rozhodlo poslat početnou výpravu do Mexika. Podpora, která byla Československu na hrách vyjadřována, byla více než zřejmá. Československo získalo celkově 7 zlatých, 2 stříbrné a 4 bronzové medaile. Zlaté medaile Věry Čáslavské byly z osmiboje, bradel, prostných a přeskočků, stříbro si odnesla z kladiny a ze soutěže družstev. Další zlato připadlo překvapivě Miloslavě Rezkové ve skoku vysokém (viz 6.26). A další překvapivé zlato přivezla Milena Duchková z disciplíny skoky do vody. Poslední zlatou medaili vybojoval v malorážce Jan Kůrka. O bronzové medaile se zasloužil v hodů diskem Ludvík Daněk (viz 6.24), volejbalisté, v řeckořímském zápase Miroslav Zeman a Petr Kment.

Mexičané představili světu dobré hry, na které se nezapomíná, a nakonec obávaná nadmořská výška nebyla přítěží. Pro československou výpravu dokonce šťastná. (Dobrovodský, 1969; Dobrovodský, 1980)

---

²⁷ DOBROVODSKÝ, V. *Olympijské hry v obrazech*. Praha: Olympia, 1980. s. 300.

6.26 Miloslava Rezková, skok vysoký

22. 7. 1950 Praha

Rezková začala se sporty, jako byla gymnastika a balet. Atletiku začala provozovat v RH Praha (1964-1977). Je několikanásobnou mistryní Českosloveska pod otevřeným nebem a v hale, také sedmkrát změnila hodnotu čs. rekordu a v roce 1969 se stala mistryní Evropy. Její atletickou dráhu ovlivnil výborný trenér Rudolf Hübner, její budoucí manžel.

Na prvních olympijských hrách 1968 v Mexiku jí bylo pouhých osmnáct let. Závod skoku vysokého měl před jeho začátkem jasnou favoritku, tou byla Rita Schmidtová z NDR. Další adeptky na medaile byly vyřazeny v kvalifikaci. Ve finále se objevily reprezentantky ČSSR, SSSR, NDR, Rakouska. Finále bylo velkým překvapením. Ani 180 cm nestačilo na medaili, na této výšce také skončila i R.Schmidtová. O zlaté medaili rozhodovalo rozeskakování Miloslavy Rezkové s dvěma sovětskými závodnicemi A. Okorokovovou a V. Kozyrovou na 182 cm. Tuto hranici zdolala jen Rezková. Ta publikum zaujala nejen svým výkonem, ale hlavně úsměvem, lehkostí a bezstarostností, které z ní číselo po celý olympijský závod. Sama vítězka komentovala vítězství takto: „*Představovala jsem si olympijský závod – poprvé jsem na něco podobného pomyslela až letos na jaře – jako na něco úžasného, mimořádného. Ale nakonec jsem to prožívala zcela jinak: Ono to bylo docela obyčejné, skoro jako na mistrovství republiky. Snad jediný rozdíl byl v tom, že místo známých děvčat z našich stadionů jsem tu viděla většinou cizí tváře závodnic, proti nimž jsem skákala poprvé. A které jsem si tak přála porazit, alespoň některé...*“²⁸ Už jako Miloslava Hübnerová se účastnila olympijských her i za další čtyři roky v Mnichově, zde se však umístila až na 15. místě.

Po nepovedených hrách v Mnichově a poklesu výsledků jak na ME, tak i na domácím poli vinou zranění se roku 1977 rozhodla, původně zlatnice, pro ukončení

---

²⁸ DOBROVODSKÝ, V. a kol. *MEXICO 68 XIX. OLYMPIJSKÉ HRY*. Praha: Olympia, 1969.

kariéry. Věnovala se pak rodině a atletickému klubu RH Praha, poté Olymp Praha. (Jirka, 2004; Kolář, 1999)

6.27 Mnichov 1972 (26. 8. 1972 - 11. 9. 1972)

Mnichov se rozhodl zapsat do historie olympijských her s velkou pompézností a technickými vymoženostmi, a to se mu také povedlo. Zúčastnilo se více jak 7000 závodníků ze 122 zemí světa. Na programu her přibýly opět nové disciplíny mezi nimi házená mužů, lukostřelba, vodácké disciplíny a judo. Skoro dvě miliardy marek padlo na výstavbu nových stadionů a sportovišť. Nejvíce veřejnost mluvila o obrovské moderní akrylové střeše, která zakrývala dvě třetiny hlavního atletického stadionu Olympia-park i část vedlejších. Olympia - park vévodila rekortanová dráha, divácky mohl pojmut až 80 000 diváků, z toho více jak polovina mohla sedět. Veškerá sportoviště byla vystavena nedaleko centra, což zajistilo snadný přesun sportovců. Olympijská vesnice byla vystavena do ohromného moderního sídliště s vlastními restauracemi, obchody, přípravnými stadiony, společenskými místnostmi a mnohé další.

5. září se však dějiště her změnilo v bojiště. Olympijská literatura mluví o „černém úterý“.²⁹ Do olympijské vesnice se dostala hrstka členů extrémistické teroristické organizace „Černé září“. Ti napadli členy izraelské výpravy. Dva na místě ihned zastřelila a ostatní sportovce a členy výpravy si vzala za rukojmí. Olympijskou vesnici obsadili policisté z Mnichova. MOV raději ukončil veškeré soutěže. Členové organizace měli v plánu přepravit rukojmí na letiště a odletět do jakékoli z arabských zemí. Ale policie NSR připravila protiakci, která však skončila zabitím nejen teroristů, ale i sportovců z Izraele a jednoho policisty. Tento den patří mezi nejhorší dny olympijské historie. Druhý den se konala na hlavním stadionu smuteční tryzna, v jejích posledních minutách promluvil k publiku předseda MOV A. Brundage, jehož slova zněla: „*Hry musí pokračovat. Nesmíme připustit, aby*

---

²⁹ PROCHÁZKA, K. *Olympijské hry od Athén 1896 po Moskvu 1980*. Praha: Olympia, 1984. s. 258.

*hrstka teroristů zničila zárodek mezinárodní spolupráce a dobré vůle v olympijském hnutí!“ Zbytek her se nesl ve znamení smutku a ohromného strachu.*³⁰

Největší hvězdou her se stal americký plavec Mark Spitz. Tento student zubního lékařství, který se zúčastnil už her v Mexiku, si tentokrát odvezl sedm zlatých medailí. Každá jeho zlatá medaile byla také světovým rekordem. Tři z jeho zlatých medailí byly ze štafet a zbývající z disciplín 100 m a 200 volný způsob a 100 m a 200 m motýlek.

Československá výprava na hry odjížděla v počtu 186 sportovců. Naše výprava zdaleka nedosáhla úspěchem jako na hrách v Mexiku. Získali jsme 2 zlaté, 4 stříbrné a 2 bronzové medaile. Zlatou získal v řeckořímském zápase do 74 kg Vítězslav Mácha. Druhou zlatou v atletickém hodu diskem Ludvík Daněk (viz 6.24). Stříbro si odvezli házenkáři, bratři Svojanovští s kormidelníkem, Milena Duchková za skoky do vody a Ladislav Falta v rychlopalbě. Bronz vybojovala nečekaně dálkařka Eva Šuranová (viz 6.28) a čtyřka s kormidelníkem.

Těsně před zahájením her se také rozhodlo o změně předsedy MOV. Konzervativní A. Brundage získal nástupce v Michaelu Killaninovi z Irska. Mnichov byl v olympijské historii velkým mezníkem, který změnil tvář olympijských her. (Dobrovodský, 1980; www.olympic.cz)

6.28 Eva Šuranová, skok daleký

24. 4. 1946 Maďarsko

Slovenská atletka disponovala velkou všestranností. Svého největšího úspěchu dosáhla ve skoku dalekém. Atletickou činnost zahájila ve slovenském klubu v Dunajské Stredě, poté ve Slávii SVŠT Bratislava, kde pod vedením Pavola Gleska dosáhla v letech 1965-1977 největších úspěchů. Ke konci kariéry přešla do RH Praha. Je osminásobnou čs. vítězkou z let 1965-1975. Vítězkou se stala i

---

³⁰ PROCHÁZKA, K. *Olympijské hry od Athén 1896 po Moskvu 1980*. Praha: Olympia, 1984. s. 258-259.

v disciplínách jako překážky, sprint, pětiboj. Ve všech svých disciplínách vytvořila 25 čs. rekordů. Nejdůležitější překonání čs. rekordu se Evě Šuranové povedlo udělat na olympijských hrách 1972 v Mnichovu. Její nový rekord měl hodnotu 667 cm a stačil na bronzovou medaili. První skončila Rosendahlová výkonem 678 a o jediný cm druhá Jorgovová. Dalším dobrým výsledkem se stalo ME v Římě v roce 1974, kde získala stříbro. Zúčastnila se také dalších her 1976 v Montrealu a ME 1978 v Praze, ale už se nikdy neprobojovala za brány finále. (Jirka, 2004; Kolář, 1999; www.olympic.cz)

6.29 Montreal 1976 (17. 7. 1976 - 1. 8. 1976)

O pořádání her v Montrealu rozhodlo zasedání MOV 1970 v Amsterdamu. V druhém kole hlasování získal většinu právě Montreal. Hry se tedy měly poprvé uskutečnit v Kanadě. Kanadčané chtěli veškerou výstavbu samofinancovat. Hlavní stadion měl být postaven do hýbajícího se želvího krunýře. Olympijskou vesnici zase vystavěli do moderních polopyramid, které ale nebyly moc komfortní. Ale kvůli rostoucí inflaci a korupční aféře byly hry ohroženy a finanční záležitosti musela převzít vláda v Quebecu. Ta nejdříve zamítla hýbající se střechu, speciální středisko pro novináře a další. Ještě tři měsíce před začátkem her vypadala olympijská výstavba jako staveniště, ale nakonec se vše podařilo stihnout. Krom toho doprovázely hry neúspěšné bojkoty afrických zemí, které požadovaly vyloučení Nového Zélandu, ten totiž umožnil na svém území start jihoafrických ragbistů. Do programu se opětně zařadil basketbal, veslování a házená žen. Počet účastníků se bohužel nerovnal Mnichovu. Samotnému nástupu sportovců na hlavní plochu přihlížela anglická královna Alžběta II. Olympijský oheň zapalovaly děti Stephan Prefontaine a Sandra Hendersonová, které představovaly jak francouzskou, tak anglickou národnostní skupinu Kanady. Při slavnostním zahájení bylo také vypuštěno 80 holubic na počest 80. výročí pořádání her v Aténách 1896. Po „černém úterý“ v Mnichově nenechali organizátoři nic náhodě. A v olympijských prostorách byly neustále k vidění policejní hlídky. Jednou z hvězd se stala rumunská gymnastka Nadia Comaneciová, která během svých cvičení získala od rozhodčích několikrát nejvyšší známku deset. Rekordy v plaveckém bazénu padaly jak na

běžícím pásu. Jediný, který vydržel, byl olympijských rekord Marka Spitze na trati 100 m motýlek. Nejlepší v bazénu byla Kornelie Enderová a John Naber, kteří získali 4 zlaté a 2 stříbrné medaile. Dál se na hrách do historických tabulek zapsal trojnásobný vítěz Jim Montgomery, který jako první muž zaplaval 100 m volný způsob pod 50 s. V atletice zase kraloval vytrvalec Lasse Viren, který zvítězil na tratích 5 a 10 km stejně jako před čtyřmi roky v Mnichově.

Československo odjíždělo v počtu 167 závodníků. Naši sportovci vybojovali 2 zlaté, 2 stříbrné a 4 bronzové medaile. Zlaté medaile získali na velodromu Anton Tkáč a střelec v disciplíně skeet Josef Panáček. Stříbro patřilo v řeckořímském zápase Vítězslavu Máchovi a družstvu moderních pětibojařů. Bronzu pak dosáhli veslaři párová čtyřka a dvojka s kormidelníkem, Jan Bártů za moderní pětiboj a Helena Fibingerová ve vrhu koulí (viz 6.30). (Dobrovodský, 1973; Procházka, 1984)

6.30 Helena Fibingerová, vrh koulí

13. 7. 1949 Víceměřice

Své atletické začátky spojila v roce 1964 v Uherském Ostrohu s L. Přílezkým, ale většinu kariéry strávila v klubu TJ Vítkovice pod vedením J. Šmída. Ve Vítkovicích působila dlouhých 20 let (1968-1988). Během své dlouhé kariéry vrhačky získala 25 čs. rekordů a 29 titulů mistryně Československa. Svou výkonnost zlepšovala z 16,32 m na 22,32 m. Nejvíce se Fibingerové dařilo na halových ME. Vyhrála hned 8 titulů. Pod širým nebem byla její medailová sbírka užší. Venku získala bronz při ME v Římě roku 1974 a dvě stříbra z ME v Praze 1978 a Aténách 1982. Na MS zvítězila jen jednou, a to v Helsinkách 1983. Zlato mělo hodnotu světového rekordu 21,05 m. V letech 1985 a 1987 vyhrála také v Grand Prix IAAF.

Svou první olympijskou zkušenost získala již v Mnichově 1972. Dosáhla zde sedmého místa. Na hrách 1976 v Montrealu byla jedinou atletickou medailistkou. Soutěž v Montrealu byla velmi nebezpečná vinou špatného počasí. V kluzkém kruhu se Fibingerová snažila dosáhnout na medaili a po pátém pokusu se probojovala s

20,67 m na třetí místo. Zvítězila držitelka světového rekordu pětatřicetiletá Ivanka Christovová ze SSSR. Z her 1980 v Moskvě vyřadilo Helenu v poslední možné chvíli zranění. A ve své vrcholné formě v roce 1984 se her v Los Angeles nemohla jako ostatní sportovci z politických důvodů zúčastnit.

Po zakončení atletické kariéry v roce 1988 i nadále věnuje svůj čas ČAS. Také se stala manažerkou České atletiky s.r.o., která získává prostředky pro českou atletiku. (Jirka, 2004; www.olympic.cz)

6.31 Moskva 1980 (19. 7. 1980 - 3. 8. 1980)

Hry v Moskvě doprovázely výrazné politické tahanice mezi západem a východem. Sport byl zneužit jako nástroj studené války. Prezident USA James Carter zakázal účast na olympijských hrách z důvodů bezpečnosti státu. Stejně stanovisko zaujala vláda Japonska, NSR a Kanady. Sportovci těchto zemí se snažili situaci zvrátit, ale proti rozhodnutí vlády nic nezmohli. Moskva se snažila celý svět zaujmout svou velikostí. Výstavbě olympijského areálu věnovala hodně peněz. Ale nově zřízené budovy neměly sloužit jen po dobu olympiády, ale i po ní. Olympijská vesnice byla jedna z nejlepších v celé olympijské historii. Vynikala velkým prostorem, poliklinikou, obchody, kulturními sály, knihovnami, klubovny, tréninkovými sportovišti atd. Centrálním stadionem byl Ústřední stadion V. I. Lenina. Veškeré sportovní areály byly moderní, funkční a v tomto ohledu nikdo nevyjádřil žádnou negativní reakci. Světové rekordy padaly především na atletickém, plaveckém stadionu a cyklistickém velodromu.

Československo odjelo na hry s rekordním počtem sportovců. Od 211 závodníků se při neúčasti USA, Kanady a ostatních zemí očekávaly úspěchy. Získali jsme 2 zlaté, 3 stříbrné a 9 bronzových medailí. Zlato ze vzpírání získal Ota Zaremba a fotbalisté ČSSR, kteří ve finále porazili NDR. Stříbro si odneslo družstvo pozemních hokejistů, z atletiky Jarmila Kratochvílová za 400 m a Imrich Bugár za hod diskem (viz 6.32). Bronzové žně připadly gymnastovi Jiřímu Tabákovi, Danu Karabinovi a Júliu Strniskovi za zápas, vzpěrači Dušanu Poliačikovi, judistovi

Vladimíru Kocmanovi, boxeru Jánů Franečkovi, Zdeňku Pečkovi a Václavu Vochovskému na dvojskifu a družstvu cyklistů ve stíhacím a silničním závodě. Ze socialistických zemí se ČSSR umístilo na posledním místě.

Hry v Moskvě skončily i přes špatnou politickou situaci úspěchem. Svědčí o tom 74 překonaných olympijských, 39 evropských a 36 světových rekordů. (Dobrovodský, 1981; Procházka, 1984)

6.32 Imrich Bugár, hod diskem

14. 4. 1955 Ohrady

Slovenský atlet začínal svou sportovní kariéru u fotbalu a házené. Později přešel na atletiku a díky svému somatotypu vysokého sportovce se začal věnovat hodu diskem. V klubu Dunajská Streda začal svou kariéru v letech (1970-1973), dál pokračoval do Interu a SVŠT Bratislava (1974), naposled Dukla Praha (1975-1995). Velkou roli v jeho životě hrál trenér Miloslav Vlček, který ho učil základní diskařské technice a češtině, které doposud nerozuměl. Šestinásobný čs. rekordman a několikanásobný mistr Československa a České republiky se stal také účastníkem čtyř ME a čtyř MS. Na ME zaznamenal nejprve bronzový úspěch v roce 1978 a roku 1982 zlatý. Na MS se na stupních vítězů ocitl jen jednou, a to na stupni nejvyšším v roce 1983. Roku 1985 získal první místo za hod diskem v Grand Prix IAAF.

Svou olympijskou medaili vybojoval na hrách 1980 v Moskvě. Závod diskařů byl v Moskvě velmi vyrovnaný a od prvního místa ho dělilo jen 26 cm. Zlatou medaili si z Moskvy odvezl překvapivě závodník SSSR V. Raščupkin s výsledkem 66,64 m. Osobní rekord Bugára 66,38 m stačil na stříbro. O čtyři roky později se ČSSR z politických důvodů nemohla zúčastnit OH v Los Angeles. Bugár byl velkým favoritem, měl životní formu, ale přišel o možnost získat další olympijský kov. Na olympijských hrách v Soulu 1988 se umístil až na 12. místě.

Osobní rekord Bugára činí 71,26 m a je doposud platným národním rekordem. (Jirka, 2004; www.olympic.cz)

6.33 Los Angeles 1984 (28. 7. 1984 - 12. 8. 1984)

11. kongres MOV v říjnu 1981 si byl jist, že olympijská krize pro neúčast sportovců na hrách v Moskvě je zažehnána. Ale SSSR již od roku 1980 plánoval jak USA oplatit svou neúčast, proto hledali vhodný důvod. Tím důvodem byla nedostatečná bezpečnost pro závodníky ze socialistických zemí. Předseda ČSOV Antonín Himl souhlasil s představiteli SSSR a podpořil je tak československou neúčastí. Předseda MOV J. A. Samaranch si nechal zaslat od ČSOV vysvětlení, které znělo: *„Vedoucí představitelé československého olympijského hnutí konstatovali, že město, kterému bylo v roce 1978 svěřeno pořádání Her XXIII. olympiády, nedodrželo zcela své závazky, a dokonce administrativa země a ani organizace, která převzala odpovědnost za přípravu Her, nedokázaly vytvořit podmínky přiměřené konání Her olympiády v souladu s olympijskou myšlenkou a jejím mírovým posláním. Z výše uvedeného důvodu se Československý olympijský výbor rozhodl nevyslat československé sportovce na olympijské hry....Nebylo to snadné rozhodnutí. V žádném případě se však nejedná o bojkot Olympiády....Naopak, toto rozhodnutí je výrazem snahy chránit a rozvíjet olympijské ideály.“*³¹ Českoslovenští sportovci brali svou neúčast na hrách 1984 jako ohromnou křivdu.

Podporu SSSR vyjádřil například poslanec brazilského Národního kongresu Paolo Borgis: *„Spojené státy nedaly žádnou záruku,, pokud se týká fyzické bezpečnosti sovětských sportovců a provokace organizované pravičáckými a antisovětskými skupinami, přinutily Národní olympijský výbor SSSR, aby přijal toto rozhodnutí. Americké úřady ignorovaly úsilí Národního olympijského výboru SSSR o vytvoření atmosféry, která by odpovídala vysokým cílům her. Nyní lze říci, že*

---

³¹ HAVRÁNOVÁ, H., HLADÍK, P., KOLÁŘ, F., KÖSSL, J., WAIC, M. ČESKÝ OLYMPISMUS – 100 LET. Praha: Olympia, 1999. s. 111.

politické machinace Reaganovy administrativy kolem olympijských her vážně poškodily světové sportovní hnutí.“³²

Přijelo nad 6000 sportovců. Hry se v historii olympijských her označují za velmi komerční a se snahou ukázat americkou nadvládu. Staly se nejdražšími v celé olympijské historii. Ale ze sportovního hlediska bylo na hrách v USA dosaženo skvělých sportovních výkonů. Největší hvězdou her se stal Američan Carl Lewis, ten zvítězil v běhu na 100 m, 200 m, 4x100 m a ve skoku dalekém. (Brouček, 1986; Dovalil, 2004)

6.34 Soul 1988 (17. 9. 1988 - 2. 10. 1988)

V roce 1981 na kongresu MOV v Baden Badenu se hlasovalo o pořadatelském městě dalších olympijských her. Byl jím jihokorejský Soul a japonská Nagoja. Většinově zvítězil Soul. Ještě v roce 1985 se jednalo, zda se hry nebudou konat jak v Soulu, tak i v Pchjongjangu. Ale Soul se stal nakonec samostatným pořadatelem. Soul nechystal jen výstavbu nové olympijské vesnice a sportovišť. Díky olympijským hrám se pustil i do oprav silnic a ostatních komunikací, metra a dalších. Celkově přišly hry v Soulu na částku kolem 3 miliard dolarů. Většina sportovišť se nacházela ve dvou ohromných objektech nedaleko olympijské vesnice, byl to olympijský park pro šermíře, cyklisty, gymnasty, vzpěrače, plavce, tenisty atd. a soulský sportovní komplex pro atletické disciplíny, zahajovací a závěrečný ceremoniál. Velký důraz po předchozích hrách kladl Soul na bezpečnost. U každého vchodu do sportovišť, hotelů, olympijské vesnice i na letištích stály ve dne v noci speciálně vycvičené policejní hlídky. Hry v Soulu po organizační, umělecké stránce proběhly velmi zdařile. Jediná aféra, která je hyzdí, jsou četné dopingové prohřešky.

Československo opouštělo naši zemi v počtu 168 závodníků. Celkově jsme na hrách v Soulu získali 3 zlaté, 3 stříbrné, 2 bronzové. Zlato připadlo Miroslavu Vargovi v malorážce, Miloslavu Mečíři v tenisu, Jozefu Pribilinecovi na 20 km

---

³² BROUČEK, V. *HRY NA PRODEJ*. Praha: Olympia. 1986. s. 58.

chůze. Stříbro si z hodů oštěpem odvezli Jan Železný (viz 6.35) a Miloslav Bednařík v trapu a družstvo ženského tenisu. Bronz si také odvezlo družstvo tenistů za čtyřhru a Jozef Lohyňa za volný styl ve střední váze. (Dobrovodský, 1989)

6.35 Jan Železný, hod oštěpem

16. 6. 1966 Mladá Boleslav

Současný držitel světového rekordu se narodil v Mladé Boleslavi do sportovní rodiny. Oštěpem se zabývali oba jeho rodiče i bratr Petr. Jako malý hrál nejdříve házenou, lední hokej a v atletice začínal v hodů kriketovým míčkem. Od roku 1978 až do roku 1985 trénoval pod vedením svého otce v Mladé Boleslavi. Po roce 1985 odešel do klubu Dukla Banská Bystrica, kde začal trénovat s Jaroslavem Havlou. Po rozdělení Československa se s ženou a dětmi vrátil do Mladé Boleslavi. Mezi léty 1992-1993 závodil v Dukle Praha pod trenérem J. Janušovským. 1994 – 1995 působil v LIAZ Jablonec, 1996-1997 v SSK Vítkovice a od roku 1999 v AV Start Karlovy Vary. Železný získal ve své kariéře několik zlatých, stříbrných a bronzových medailí z ME, MS. Stal se vítězem Grand Prix IAAF v roce 1991, 1993, 1995. Nejvýznamnější bylo jeho účinkování na OH. Jana Železného doprovázely celý atletický život těžké bolesti zad, zlomený obratel, přetržené vazy v rameni nebo bolavý loket.

Na svých prvních hrách 1992 v Barceloně byl Jan Železný v závodnické pohodě a v dobrém zdravotním stavu. V kvalifikačním závodě předvedl lehkým hodem olympijský rekord, jehož hodnota měla 85,90 m. Vynikající hod z kvalifikace všechny přítomné navnadil na finálový závod. Začátek finále se však Železnému nevydařil. Prvním pokusem přešlápl a druhým hodil pouhých 82,32 m. Do finálové osmičky se probojoval bez problémů, ale na medaili ještě nedosáhl. Ve čtvrtém pokusu se zlepšil na 83,46 m. Šestým pokusem si pojistil vedení hodem 84,12 m. Po svém závěrečném pokusu už přijímal gratulace, to se ale z ošetření vrátil finský závodník Tapio Korjus. Ten svým posledním hodem překonal o 16 cm

Železného. Fin tedy vyhrál olympijské hry v Soulu výkonem 84,28 m. Přesto byla stříbrná medaile pro Železného výborným olympijským začátkem.

Po dalším zranění se stihl připravit na hry v Barceloně 1992. V olympijském závodě nedal svým soupeřům šanci a prvním pokusem hodil nový olympijský rekord 89,66 m. Tuto hodnotu už nikdo z dalších oštěpařů nepřekonal. A tak Jan Železný zvítězil svým prvním pokusem a získal první olympijské zlato. Na stupních vítězů mu hrála ještě hymna Československa. O svém vítězství Železný prohlásil: *„Byl jsem přesvědčený o tom, že vyhraju. Věřil jsem, že osud nemůže být tak krutý na jednoho člověka. Tedy v soukromém životě na mě krutý není, tam mě hýčká, mám dobrou ženu, děti, pár přátel na život a na smrt. To se počítá. Ale v tom oštěpu – vloni v Tokiu ta šílená smůla, kdy jsem nepostoupil do finále. Před čtyřmi lety jsem také hodil olympijský rekord a pak mi šestým pokusem vzali vítězství. Musel jsem dnes vyhrát! Jinak by se říkalo: „Jo, Železný, ten dělal světové rekordy, ale nikdy nevyhrál nic velkého.“ Nic jiného než první místo jsem si nepřipouštěl.“*³³

Rok 1996 byl nejúspěšnějším v kariéře Jana Železného. Před olympijskými hrami v Atlantě předvedl na meetingu v Jeně 25. 5. 1996 světový rekord, který měl hodnotu 98,48 m. V Atlantě při finálovém rozcvičení si ale Jan natáhl tříslu. Možná proto byl jeho prvním pokus přešlapem. V druhé sérii dokázal poslat oštěp do vzdálenosti 88,16 m. A tento pokus stačil na prvenství. Druhé místo obsadil Brit Steve Backley, třetí Fin Seppo Rätty, jeho největší rivalové. Tak se Jan Železný vyrovnal legendám. Jen dalším dvěma oštěpařům se podařilo zvítězit dvakrát na olympijských hrách. Byl jím Švéd Lemmin v letech 1908 a 1912 a Fin Myyra v letech 1920 a 1924.

V roce 1999 byl Železný zvolen za člena MOV a svou pozici obhájil i v roce 2000. Další olympijská cesta Jana vedla do Sydney. Závod byl velmi dramatický a hody k 87 m nestačily ani na jednu z medailí. Velký kamarád a rival Železného Brit Backley vytvořil svým druhým pokusem olympijský rekord 89,95 a donutil

---

³³ KOLEKTIV AUTORŮ. *OH '92 BARCELONA*. Praha: Olympia, 1992. s. 85.

Železného předvést hod za 90 m. Železný se ale při finálovém závodu nemohl srovnat s technikou. Jeho oštěp létal moc vysoko nebo prudce a nízko. Ale ve třetím pokusu zabojoval a dohodil na 90,17 m. Soutěž dál pokračovala a byla neustále přerušována běžeckými závody či vyhlášením vítězů. Možná i proto už nikdo Jana Železného nepřekonal. Po hrách v Sydney se stal Jan Železným jediným oštěpařem na světě, který získal tři zlaté medaile. O bolavém loktu a závodu pak Železný prohlásil: „*Jinde už bych neházel, ale na olympiádě jsem chtěl ukázat, že zlato je ve správných rukou. Loket sice bolel, ale v takové chvíli na to člověk nemyslí. Daleko více přece bolely ty roky a roky dřiny, kterými jsem se k těm medailím prokousával.*“³⁴

Díky dobrým výkonům po roce 2000 se rozhodl zkusit znovu štěstí na olympijských hrách v Aténách 2004. Přípravě obětoval i své místo v MOV. Svou kandidaturu obnovil až v lednu 2004. V samotný den závodu 28. srpna všichni doufali v jeho dobrý výkon. Ale Železný se nemohl srovnat s technikou a bohužel skončil až na devátém místě výkonem 80,59 m. O svém výkonu řekl: „*Stadion za to nemůže. To já byl špatný, tehdy i dneska*“. Na Atény nikdy nezanevřel: „*Tady vznikla olympiáda. Kdyby ji Řekové nevymysleli, nebyl bych trojnásobný vítěz*“.³⁵ Ve 38 letech tak předal štafetu mladší generaci vítězi Noru Andreasi Thorkildsenovi, ten zvítězil hodem dlouhým 86,50 m.

Poslední velké akce se Jan Železný zúčastnil roku 2006 na mistrovství Evropy v Göteborgu. Kariéru pak ukončil na meetingu v Mladé Boleslavi 19. 10. 2006. Poté se Jan Železný věnoval své kandidatuře v MOV, která mu skončila roku 2012 a funkci v ČOV. Dál pokračuje v atletice jako trenér Dukly Praha. K jeho svěřencům patří dvojnásobná olympijská vítězka Barbora Špotáková, mistr Evropy Vítězslav Veselý a další úspěšní oštěpaři. (Dobrovodský, 1989; Dobrovodský, 1996; Josef, 2004; Žurman, 2000; www.olympic.cz)

---

³⁴ ŽURMAN, A. a kol. SYDNEY 2000 HRY XXVII. OLYMPIÁDY. Praha: Olympia, 2000. s. 27.

³⁵ JOSEF, L. 2004. ATHÉNY 2004 HRY XXVIII. OLYMPIÁDY. Praha: Olympia, 2004. s. 27.

6.36 Barcelona 1992 (25. 7. 1992 - 9. 8. 1992)

Olympijské hry roku 1992 se odehrály v rodné zemi předsedy MOV Juana Antonia Samaranche, právě on si přál tento sportovní svátek konečně na španělském území. Hlavním stadionem se stal neoklasicistní stadion na kopci Montjuic. Ostatní sportoviště byla řešena v moderní podobě.

Během her se porušilo pravidlo míru. V bývalé Jugoslávii i přes probíhající hry vypukl boj. Na hrách také poprvé závodili reprezentanti z Jihoafrické republiky. Poprvé od roku 1964 nastupovalo Německo jako jeden celek. Nejoblíbenějším sportem se stala opět atletika. Nejlepší sportovcem vůbec se stal Vitalij Ščerbo, který v gymnastice získal 6 zlatých medailí.

Českoslovenští sportovci odjeli do Barcelony v počtu 199 sportovců. Byla to poslední olympiáda pro Čechy a Slováky pod stejnou vlajkou. Celkově jsme získali 4 zlaté medaile, 2 stříbrné a 1 bronzovou. Zlato připadlo vodnímu slalomáři Lukáši Pollertovi, Petru Hrdličkovi v trapu a atletům Robertu Změlíkovi v desetiboji a Janu Železnému v hodu oštěpem (viz 6.35). Stříbro získal Václav Chalupa ve skifu a dvojice vodních slalomářů Miroslav Šimek a Jiří Rohan. Jediný bronz si z Barcelony odvezl Luboš Račanský ve střelbě.

Hry v Barceloně byly velmi komercializované. MOV za prodej práv na televizní vysílání získal nemalé částky, ale sportovci si často stěžovali, že jejich soutěže probíhají podle televizního vysílání. (Kolektiv autorů, 1992)

6.37 Atlanta 1996 (19. 7. 1996 – 4. 8. 1996)

Na 96. setkání MOV roku 1990 v japonském Tokiu se hlasovalo o dalším pořadateli olympijských her. Toto hlasování nemělo žádného většího favorita. Hlasování bylo vysíláno do všech zemí světa. Největší naději si dělali především z historických důvodů Řekové. Po výhře Atlanty bylo řecké zklamání více než zřejmé. Do dějiště her přijelo více jak 12 000 sportovců ze 197 zemí světa.

Sportovní haly a tribuny byly většinou provizorní a ihned po skončení her opět strženy. Organizátoři nechtěli zasahovat výstavbou do nedotčené krajiny. Velká většina sportovišť se nacházela blízko olympijské vesnice. Vesnicí se stala upravená kolej Technického institutu státu Georgia. Jen vodácké disciplíny se konaly u řeky Ocoee, což už je stát Tennessee. Program soutěží se zvedl o 14 disciplín oproti Barceloně. Nejvíce disciplín přibýlo ženám, a to v atletice, cyklistice, šermu, střelbě, lukostřelbě.

Už jen česká výprava dopravila do Atlanty 115 sportovců. Získali jsme rekordní počet medailí od Moskvy 1980. Bylo jich 11. 4 zlaté, 3 stříbrné a 4 bronzové. Nejúspěšnějším Čechem se stal Martin Doktor se dvěma zlatými medailemi z kanoistiky, třetí zlato získal Jan Železný v oštěpu (viz 6.35) a čtvrté kajakářka Štěpánka Hilgertová. Stříbro připadlo Janě Novotné a Heleně Sukové za tenisovou čtyřhru, Lukáši Pollertovi za kanoi a Jiřímu Rohanovi a Miroslavu Šimkovi za kanoi dvojic. Bronz poté Janě Novotné za tenis, Miroslavu Janušovi za střelbu, Tomáši Dvořákovi za desetiboj a Šárce Kašpárkové za trojskok (viz 6.38).

Kromě dopingu si opět olympijský svět připomněl terorismus. Během her došlo k výbuchu bomby v olympijském parku. Ten zranil několik desítek lidí a vyžádal si dva lidské životy. (Dobrovodský, 1996)

6.38 Šárka Kašpárková, trojskok

20. 5. 1971 Karviná

Kašpárková začala provozovat atletiku už na základní škole, dále v ní pokračovala i během gymnázia v Havířově a na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Její první atletickou disciplínou, které se věnovala, byl skok vysoký. Její somatotyp byl pro ni ideální. Ve své kariéře vystřídala kluby Slavie Havířov (1979-1986), Zbrojovka Brno (1987-1989), Vítkovice (1990-1991), AAC Brno (1992-1994) a USK Praha (1999-2006). Ve skoku vysokém dokonce reprezentovala Českou republiku na olympijských hrách v Barceloně 1992, ale

neprošla kvalifikací. K disciplíně trojskok ji přivedl v USK Praha trenér Pogány. Pod jeho vedením dosáhla v trojskoku nejlepších výsledků. Za svou kariéru získala nespočet titulů. Mezi nejvýznamnější patří: několikanásobná mistryně ČR, vítězka univerziády 1993, 1995, HME v letech 1996, 1998, ME 1998, MS 1997 a bronz na OH 1996.

Trojskok reprezentovala Kašpárková na OH Atlanta 1996. Zde měl ženský trojskok svou premiéru. Závod byl dramatický. Její třetí pokus měřil 14,98 cm, což byl její nový osobní rekord. Vyrovnala se tak prozatím první Lasovské z Ruska. Předposledním skokem obě trojskokanky přeskočila světová rekordmanka Kravecová z Ukrajiny. Její skok měřil 15,33 cm. O stříbru a bronz rozhodnul lepší pokus z druhé série, který hrál pro Lasovskou. Kašpárková tak získala bronz, který nikdo z české výpravy neočekával.

Svou aktivní kariéru zakončila v roce 2006. Ke sportu se vrátila v roce 2009, kdy si zahrála několik zápasů jejího oblíbeného basketbalu za Valosunu Brno. (Jirka, 2004; Kolář, 1999; www.olympic.cz)

6.39 Sydney 2000 (15. 9. 2000 - 1. 10. 2000)

Hry v Sydney jsou označeny za jedny z nejkrásnějších her olympijské historie. Her se zúčastnilo kolem 11 000 sportovců ze 199 zemí světa. Sportoviště pro hry v Sydney byla rozdělena do několika částí. Program her je již tak ohromný, že by se všechna sportoviště nevešla do olympijského parku. V Sydney se však pokusili většinu sportů nedávat do blízkosti olympijské vesnice, tedy do olympijského parku v Homebush Bay. Ten hostil atletiku, finále fotbalu, gymnastiku, plavecké soutěže, skoky do vody, vodní pólo, moderní pětiboj, stolní tenis, taekwondo, basketbal, házenou, badminton, moderní gymnastiku, lukostřelbu, tenis, baseball. V centru města pak našly domov sporty jako judo, šerm, volejbal, box, zápas, vzpírání. Východní část Sydney patřila plážovému volejbalu, cyklistům a triatlonistům, horským kolům, veslařům a kanoistům. Zbylé vodácké sporty proběhly v Penrithu, ale nejdál ze všech jezdili fotbalisté. Velký důraz kladli Australané na bezpečnost.

Bezpečnostní opatření v Sydney probíhalo důkladně, ale v příjemné atmosféře. Slavnostní zahájení proběhlo vkusně v australském duchu. Zahajovací formulí vyřkl Sir William Deane, britský královský místodržící. Olympijský oheň zapálila mistryně světa na 400 m Cathy Freemanová. Za hvězdu her můžeme považovat plavkyni Inge de Bruijnovou, která získala tři zlaté medaile, a plavce Iana Thorpe také se třemi zlatými. V královně sportu, atletice, zářila Marion Jonesová z USA.

Česká republika dorazila v počtu 122 sportovců. Od sportovců se znovu čekala velká sbírka medailí. Češi byli namlsaní nejen z her v Atlantě, ale i ze zimní olympiády v Naganu. Ze Sydney jsme dovezli 2 zlata, 3 stříbra a 3 bronz. Zlatou medaili si na krk pověsili opět Jan Železný v hodů oštěpem (viz 6.35) a Štěpánka Hilgertová ve vodním slalomu. Stříbro připadlo v desetiboji Romanu Šebrlemu, boxeru Rudolfo Krajovi a střelci Petru Málekovi. Bronzem byli oceněni triatlonista Jan Řehula, dvojice slalomářů Tomáš Máder a Marek Jiras a střelec Martin Tenka. (Žurman, 2000)

6.40 Atény 2004 (13. 8. 2004 - 29. 8. 2004)

V roce 2004 se olympijské hry vrátily do země svého vzniku do Řecka. Řecká olympijská tradice byla na hrách v Aténách vidět na každém kroku. Hry XXVIII. Olympiády vstoupily do její historie jako jedny z nejvíce vyrovnaných. Her se zúčastnilo skoro 11 000 závodníků z 202 zemí světa. Výstavba nových areálů probíhala už od roku 1997. Byla ale doprovázena protesty ekologických a archeologických sdružení, která byla proti výstavbě určitých sportovišť. Další potíže měla olympijská vesnice, kterou zasáhlo zemětřesení. Problémem byly také četné stávky dělníků. Olympijský areál byl tedy dokončen na poslední chvíli, což pro Řeky není neobvyklé. Komplex olympijské vesnice přišla na 320 mil. euro, nacházela se v severní části Atén. Základní sportovní komplexy vyrostly v centru hlavního města, Oaka a vedlejší Helliniko a Faliro. Stadion Oaka se vyznačoval ohromnou skleněnou zasouvací střechou, jeho kapacita činila 72 000 diváků. Mimo Atény se pořádaly především sporty jako horská kola, lukostřelba, jezdectví, sportovní střelba, fotbal, veslování. Atény chtěly do moderních her zapojit historii

antických olympijských her, a proto se maraton běžel na původní maratonské trase a například kulařská soutěž probíhala přímo v Olympii. O bezpečnost se Řecko postaralo díky 70 000 vojenských a policejních členů. Slavnostní zahájení bylo plné řeckých tradic, bájí a pověstí. Největší otázka byla, kdo bude zapalovat olympijský oheň. Nakonec 30 metrový komín připravený pro zapálení se snesl k zemi, kde ho zapálil Nikolaos Kaklamanakis.

Česká výprava poslala do Atén 142 závodníků. Z kolébky sportu jsme si odvezli pouhou 1 zlatou medaili, 3 stříbrné a 4 bronzové. Jediné zlato získal atlet Roman Šebrle v desetiboji. Stříbro vybojovaly střelkyně Lenka Hyková, jachtařka Lenka Šmídová a veslařská čtyřka. Bronz si pověsili na krk střelkyně Kateřina Kůrková, Libor Capalini v moderním pětiboji, vodní slalomáři Jaroslav Volf a Ondřej Štěpánek a atlet Jaroslav Bába ve skoku vysokém (viz 6.41).

Olympijské hry se vrátily po dlouhých 100 letech domů. Hry v Aténách byly vesměs úspěšné, doprovázené malými rozdíly mezi jednotlivými umístěními, ale bohužel i dopingovými aférami. (Josef, 2004)

6.41 Jaroslav Bába, skok vysoký

2. 9. 1984 Karviná

Jaroslav Bába začínal v atletickém klubu AC Havířov (1996-2001). Jeho další klubové působiště bylo AK SSK Vítkovice, kde působil od roku 2002 do roku 2009 pod trenérem Alešem Dudou. Od roku 2009 působí v TJ Dukla Praha, kde je i v dnešní době jeho trenérem Jan Janků starší. Kromě skoku do výšky se během své kariéry věnoval i trojskoku. Ve výšce měl výrazně lepší výkony, proto dostala přednost před trojskokem. V roce 2003 získal svou první medaili, když se stal juniorským mistrem Evropy. Své nejvýraznější úspěchy zaznamenal v roce 2004. Nejprve získal bronzovou medaili na halovém MS v Budapešti a poté přišla doba bronzová i na olympijských hrách v Aténách.

Bába se zúčastnil svých prvních her v Aténách jako dvacetiletý. Ve finále si vedl velmi zkušeně. Při dvou zkažených pokusech na 232 cm se rozhodl ponechat si třetí pokus na následující výšku. Tento tah mu vynesl bronz. Laťku ve výšce 234 cm překonal. O svém rozhodnutí se vyjádřil: „*Dal jsem do toho pokusu úplně všechno, na další výšce už jsem neměl sílu.*“³⁶ Jediní, kteří dokázali Jaroslava Bábu překonat, byl stříbrný Američan Matt Hemingway s 234 cm a švédská hvězda Stefan Holm s úžasným výkonem 236 cm.

Za další čtyři roky se nominoval ve skoku vysokém i na olympijské hry v Peking. Zde si zopakoval drama z Atén. Po jednom skoku zkoušel laťku ve výškách 232, 234 a 236 cm. V Peking ziskal 8. místo, na medailový úspěch nenavázal. O svém působení v Číně prozradil: „*Nic jiného mi nezbývalo, kdybych to třeba skočil napodruhé, posunulo by mě to jen o jedno místo. Ale já chtěl medaili. Ten skok na 236 byl nejlepší od mého zranění.*“³⁷

Svůj nejhorší výsledek v olympijském sektoru zažil však na hrách v Londýně 2012, kde nepostoupil ani do finále.

Jaroslav Bába mimo léta, kdy byl zraněn, pravidelně reprezentuje ČR na HME, HMS, ME a MS. Jeho osobní rekord v hale je 237 cm a pod širým nebem 236 cm. Jeho poslední medailový zisk je z HME v Göteborg 2013, zde vybojoval svou další bronzovou medaili. (Josef, 2004; www.olympic.cz)

6.42 Peking 2008 (8. 8. 2008 - 24. 8. 2008)

Hry v Peking se do olympijské historie zapsaly jako nejdražší. Přijelo okolo 11 000 sportovců z 204 zemí světa. Peking se na hry připravoval velmi pečlivě. Většina peněz se rozdělila mezi nové stadiony, rekonstruované stadiony, komunikaci a životní prostředí. Pro hry vyrostlo 37 sportovišť z toho 11 úplně nových, 11 zrekonstruovaných, 9 provizorních a 6 mimo Peking. Nejvíce pozornosti

---

³⁶ JOSEF, L. 2004. *ATHÉNY 2004 HRY XXVIII. OLYMPIÁDY*. Praha: Olympia, 2004. s. 24.

³⁷ Češi v Peking. *Atletika*. 2008, roč. 60, č. 716, s. 8-9. ISSN 0323-1364.

věnoval celý svět hlavnímu stadionu Ptačí hnízdo. Jeho výstavba přišla na 8 miliard korun, pojme 91 000 diváků. Další záhadnou stavbou byla Vodní kostka, plavecký bazén postaven na bázi molekul vody. Některé sporty se odehrávaly v prostorách pekingských univerzit.

Slavnostní zahájení bylo přímo velkolepé. Čína ho pojala v tradiční i moderní formě. Připomněla při něm celému světu, že právě Číně vděčí za knihtisk, papír, střelný prach a kompas. V moderní části se střídaly barvy, laserové a pyrotechnické efekty. Olympijský oheň zapálil letící čínský gymnasta Li Ning. Na ploše se za večer objevilo 14 000 účinkujících. Největší sportovcem her se stal atlet Usain Bolt z Jamajky. Ten si z her v Pekingu odvezl 3 zlaté medaile za 100 m, 200 m a 4x100 m. Dalším nejlepším sportovcem byl plavec Michael Phelps. Tento Američan získal 8 zlatých medailí za 400 m polohový závod, 4x100 m volný zp., 200 m volný zp., 200 m motýlek, 4x200 m volný zp., 100 m motýlek a 4x100 m polohový závod. Mimo 8 zlatých si vyplaval také 7 světových rekordů.

Česká výprava přijela do Číny v počtu 133 sportovců. Během her jsme získali 3 zlaté a 3 stříbrné medaile. Zlato si odvezla ze vzduchové pistole Kateřina Emmons, David Kostecký v trapu a Barbora Špotáková v hod oštěpem (viz 6.43). Stříbro připadlo opět Kateřině Emmons tentokrát z malorážky na 50 m, Ondřeji Synkovi ze skifu a kanoistům Jaroslavu Volfovi a Ondřeji Štěpánkovi. (Žurman, 2008)

6.43 Barbora Špotáková, hod oštěpem

30. 6. 1981 Jablonec nad Nisou

Špotáková začínala se svým atletickým počínáním v klubu ŠSK Jablonec nad Nisou (1991-1995). Díky své všestrannosti se věnovala sedmiboji. Od roku 1996-2000 působila v ASK Slavii Praha. Zde byl jejím trenérem do roku 1999 P. Čech. Na doporučení Jana Železného se přestala věnovat sedmiboji a soustředila se jen na hod oštěpem. Proto přešla k trenéru R. Černému. Dalším a prozatím posledním

klubovým domovem je od roku 2001 TJ Dukla Praha. Po více než deseti letech přešla v roce 2009 od trenéra Černého k Janu Železnému.

V roce 2004 se účastnila svých prvních her. V Aténách však neprošla ani do finále. Její první velké úspěchy přišly až kolem roku 2006, kde na ME v Göteborgu získala stříbrnou medaili. O další rok později vybojovala zlato na MS v Osace.

V roce 2008 odjela Špotáková na hry v Pekingu jako současná MS. Její forma stoupala a všichni si od jejího vystoupení slibovali medaili. Finále bylo dech beroucí. Favorizovaná Špotáková byla zaskočena novým osobním rekordem Rusky Marii Abakumovové, její oštěp dolétl k 70 m. Ostatní závodnice se snažily o odpověď, ale znemožňovala jim to průtrž mračen. Zdálo se nepravděpodobné, že za těchto podmínek bude Špotáková schopna delšího hodu. Opak se stal skutečností. Barbora posledním hodem v soutěži poslala oštěp do vzdálenosti 71,42 m, což byl také nový evropský rekord. Svůj zlatý hod okomentovala: „*Já za to ani nemůžu, jakoby se stal zázrak. Vůbec nic si nepamatuju. Jestli jsem si nějak představovala úspěch na olympiádě, tak takhle. Posledním pokusem a ještě tak daleko, to je sen*“.³⁸ Po olympijských hrách zůstala Špotákové výborná forma a na meetingu ve Stuttgartu hodila světový rekord 72,28 m. Jeho hodnota platí ve světových tabulkách dodnes. Další úspěchem bylo stříbro na MS v Berlíně 2010, další stříbro následovalo na MS v Tegu 2011.

Na své třetí olympijské hry do Londýna 2012 odjížděla jako největší favoritka. Opět diváci očekávali dramatický závod mezi českou a ruskou závodnicí jako před čtyřmi lety. Špotáková však absolutně žádné drama nedopustila. Její suverenita byla očividná, Barbora by zvítězila se všemi měřenými pokusy. Její nejdelší nesl hodnotu 69,55 m. Druhá skončila Němka Christina Obergfölllová, jejíž pokus byl o víc než 4 m kratší. A tak devítinásobná mistryně ČR dostala svou druhou zlatou medaili z olympijských her. Svůj druhý největší úspěch ohodnotila: „*Neházela jsem dneska moc dobře, oproti kvalifikaci jsem to páčila strašným způsobem. Jeden pokus jsem*

---

³⁸ Oštěpařský thriller: Se zlatou tečkou pro čtvrtou sestru. *Atletika*. 2008, roč. 60, č. 716, s. 6-7. ISSN 0323-1364.

ale zaplat'pánbůh pěkně trefila. Stejně jako v Pekingu tomu ještě teď nemůžu uvěřit“. Za svůj úspěch děkovala i svému trenéru Janu Železnému: „Trénuji s ním druhý rok, jsem úplně zdravá, pro zlato jsem udělala hodně a ještě si v případě přidávala. Mám zkušenosti, je mi třicet jedna let a akorát jsem to dnes večer zúročila. Proto to vypadá tak jednoduše“.³⁹

Je také držitelkou vyznamenání medaile Za zásluhy. V listopadu 2012 oznámila, že se svým partnerem Lukášem Novotným čekají potomka. Návrat do oštěpařského sektoru plánuje na konec roku 2013. (Koliš, 2012; Žurman, 2008; www.olympic.cz)

6.44 Londýn 2012 (27. 7. 2012 - 12. 8. 2012)

Londýn potřetí v historii získal důvěru stát se pořadatelským městem, naposled se v hlavním městě Anglie uskutečnily olympijské hry v roce 1948 a předtím roku 1908.

Na londýnské hry přijelo skoro 11 000 sportovců, z toho 133 účastníků bylo z České republiky. Naše republika na posledních hrách získala 10 medailí. Londýn byl pro české sportovce medailově povedenou olympiádou. Každý sport měl svého hrdinu, ale největším hrdinou se stal opět Usain Bolt, který obhájil zlaté medaile na stejných disciplínách jako v Pekingu 2008. Historický rekord zaznamenal i plavec Michael Phelps, na hrách v Londýně obdržel další 4 zlaté a dvě stříbrné medaile. Tím se stal v počtu 22 olympijských medailí nejlepším sportovcem olympijské historie. Slavnostní zahájení bylo typicky anglické. Během několikahodinového zahájení nás angličtí pořadatelé provedli celou ostrovní historií. Na ploše se objevili i známí herci, hudební skupiny a další. Zahajovací formulí pronesla sama královna Alžběta II. Nejúchvatnější bylo zapálení olympijského ohně, které nepřípadlo žádné sportovní legendě, ale sedmi budoucím sportovním nadějím. Sportovní soutěže probíhaly na nově postavených, provizorních či již stálých stadionech. Mimo

---

³⁹ Bez konkurence. *Atletika*. 2012, roč. 64, č. 3, s. 6-7. ISSN 0323-1364.

centrum Londýna se odehrávala fotbalová soutěž, jachting, horská kola, kanoistika, veslování.

Češi se kromě dobrých výkonů zapsali do povědomí Českým domem. Ten byl vyhlášen za nejlepší ze všech národních domů. Celkově ho navštívilo 78 700 fanoušků. Česká televize tam přivítala 116 hostů. O Českém domě se například vyjádřila televizní stanice NBC (USA): „*Udělujeme nejvyšší známku Českému domu!*“. Dále i Olympic News Channel (Velká Británie): „*Domy jiných sportovních výprav nás ani nezajímaly. Vydali jsme se rovnou do Českého domu, je opravdu unikátní a skvělý.*“⁴⁰ Z 10 českých medailí byly 4 zlaté, 3 stříbrné a 3 bronzové. Zlato vybojovali David Svoboda v moderním pětiboji, Miroslava Knapková na skifu, Jaroslav Kulhavý na horském kole a Barbora Špotáková v hodu oštěpem (viz 6.43). Stříbro připadlo Andree Hlaváčkové a Lucii Hradecké za tenisovou čtyřhru, Ondřeji Synkovi ve skifu, Vavřinci Hradílkovi v kanoistice. Bronz našel domov u čtyřky bez kormidelníka ve složení Jan Štěrba, Josef Dostál, Daniel Havel a Lukáš Trefil, Adély Sýkorové za malorážku na 50 m a Zuzany Hejnové za 400 m překážek. (Koliš a kol., 2012)

---

⁴⁰ KOLIŠ, J., NAVRÁTILOVÁ, M., SLAVÍK, H. *LONDÝN 2012*. Praha: Mladá fronta, 2012.

7 Závěry

Hlavním cílem bakalářské práce bylo získat historický přehled o medailových úspěších československých a českých atletů, získaných během novodobých olympijských her pořádaných od roku 1896 až do současnosti. Konkrétně se práce věnuje technickým disciplínám tedy hodů oštěpem, diskem, kladivem, vrhu koulí, skoku vysokém, o tyči, dalekém a trojskoku.

Během olympijských her naši atleti získali v technických disciplínách 21 medailí. Z toho 12 jich vybojovali muži a 9 ženy. Úplně první medaile přišla již na druhých hrách v Paříži v roce 1900. Získal ji František Janda-Suk. Na dlouhou dobu bylo jeho stříbro jedinou medailí. Až po 32 letech získal na hrách v Los Angeles další medailový úspěch František Douša. Od roku 1936 do roku 1948 jsme opět prošli medailovým pústem. Důležitým zjištěním bylo, že jsme v technických disciplínách od roku 1952 až do her 2012 získali pokaždé minimálně jeden z olympijských kovů. V roce 1952 získala zlato Dana Zátopková, v roce 1956 bronz Jiří Skobla a zlato Olga Fikotová, 1960 stříbro Dana Zátopková, 1964 stříbro Ludvík Daněk, 1968 bronz Ludvík Daněk a zlato Miloslava Rezková, 1972 bronz Eva Šuranová a zlato Ludvík Daněk, 1976 bronz Helena Fibingerová, 1980 stříbro Imrich Bugár. Her v roce 1984 se naši sportovci z politických důvodů neúčastnili. V roce 1988 získal stříbro Jan Železný, 1992 zlato Jan Železný, 1996 bronz Šárka Kašpárková a zlato Jan Železný. V roce 2000 zlato Jan Železný, 2004 bronz Jaroslav Bába, 2008 a 2012 zlato Barbora Špotáková.

Nejúspěšnějšími hrami, v počtu medailí, byly ty v Melbourne 1956, v Mexiku 1968, v Mnichově 1972 a v Atlantě 1996, kdy jsme dosáhli pokaždé dvou olympijských kovů. Nejlepší disciplínou se v historii olympijských her stal hod oštěpem s celkovým ziskem 8 medailí. Po něm následuje hod diskem s 6 medailemi, vrh koulí se 3 medailemi, skok vysoký se 2 medailemi a naposled skok daleký a trojskok po 1 medaili. V hodů kladivem a skoku o tyči jsme nikdy olympijský úspěch nezískali. Nejlepším atletem se jednoznačně stal Jan Železný, který na hrách vybojoval 1 stříbrnou a 3 zlaté medaile. Druhým nejúspěšnějším mužem se stal

Ludvík Daněk s 1 zlatou, 1 stříbrnou a 1 bronzovou medailí. Ostatní atleti získali ve své disciplíně vždy po 1 medaili. Největší medailový úspěch v ženské kategorii získala Barbora Špotáková se 2 zlatými medailemi. Jako druhá skončila Dana Zátopková s 1 stříbrnou a 1 zlatou medailí. Zbylé atletky na hrách vybojovaly 1 medaili. Celkově českoslovenští a čeští atleti v technických disciplínách vybojovali 9 zlatých, 5 stříbrných a 7 bronzových medailí.

Grafická část znázorňuje počty medailí v jednotlivých atletických technických disciplínách. Součástí práce je fotodokumentace atletických medailistů, která se nachází v příloze.

Bakalářská práce by měla čtenářům objasnit historické momenty olympiád a úspěšnost československých a českých atletů v technických disciplínách. Přes výrazné úsilí práce nenese všechny dostupné informace k tomuto tématu. Byla sepsána jako základní přehled. Další podrobnější rozpracování práce by mohlo být předmětem případného následného magisterského studia.

Použitá literatura a prameny

Knižní zdroje:

1. BUREŠ, K., ŽURMAN, O. *TOKIO 1964 XVII. OLYMPIJSKÉ HRY*. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství, 1965.
2. BROUČEK, V. *HRY NA PRODEJ*. Praha: Olympia. 1986.
3. DOBROVODSKÝ, V., a kol. *MEXICO 68 XIX. OLYMPIJSKÉ HRY*. Praha: Olympia, 1969.
4. DOBROVODSKÝ, V., ŽURMAN, O. *OLYMPIJSKÉ HRY 1972*. Praha: Olympia, 1973.
5. DOBROVODSKÝ, V. a kol. *OLYMPIJSKÉ HRY 1976*. Praha: Olympia, 1977.
6. DOBROVODSKÝ, V. *Olympijské hry v obrazech*. Praha: Olympia, 1980.
7. DOBROVODSKÝ, V. *OLYMPIJSKÉ HRY 1980*. Praha: Olympia, 1981.
8. DOBROVODSKÝ, V. a kol. *SOUL 1988 HRY XXIV. OLYMPIÁDY*. Praha: Olympia, 1989.
9. DOBROVODSKÝ, V. a kol. *Atlanta 1996 HRY XXVI. OLYMPIÁDY*. Praha: Olympia, 1996. ISBN 80-7033-423-1.
10. DOVALIL, J. *Olympismus*. Praha: Olympia, 2004.
11. HAVRÁNOVÁ, H., HLADÍK, P., KOLÁŘ, F., KÖSSL, J., WAIC, M. *ČESKÝ OLYMPISMUS – 100 LET*. Praha: Olympia, 1999. ISBN 80-7033-579-3.

12. JIRKA, J. a kol. *Sto let královny*. Olomouc: Iris, 1997. ISBN 80-7033-864-4.
13. JIRKA, J. a kol. *Kdo byl kdo v české atletice*. Praha: Olympia, 2004.
14. JOSEF, L. 2004. *ATHÉNY 2004 HRY XXVIII. OLYMPIÁDY*. Praha: Olympia, 2004. ISBN 80-7033-857-1.
15. KOLÁŘ, F. a kol. *Kdo byl kdo – Naši olympionici*. Praha: Libri, 1999. ISBN 80-85983-77-X.
16. KOLEKTIV AUTORŮ. *OH '92 BARCELONA*. Praha: Olympia, 1992. ISBN 80-7033-253-0.
17. KOLIŠ, J., NAVRÁTILOVÁ, M., SLAVÍK, H. *LONDÝN 2012*. Praha: Mladá fronta, 2012. ISBN 978-80-204-2677-2.
18. NOVOTNÝ, J. a kol. *Československá lehká atletika*. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství, 1958.
19. NOVOTNÝ, J., ŽURMAN, O. *DOPISY Z MELBOURNE*. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství, 1957.
20. ONDÍK, A., DOBROVODSKÝ, V. *XVII. OLYMPIJSKÉ HRY*. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství, 1961.
21. OLIVOVÁ, V. *Lidé a hry*. Praha: Olympia, 1979.
22. OLIVOVÁ, V. *Sport a hry ve starověkém světě*. Praha: Artia, 1985.
23. PROCHÁZKA, K. *Olympijské hry od Athén 1896 po Moskvu 1980*. Praha: Olympia, 1984.
24. SÁBL, V. *Olympijské pověsti a příběhy*. Praha: Olympia, 1980.

25. SAMAROVSKÝ, V. *Vzkříšení Olympie*. Praha: Olympia, 1980.
26. SOKOL, J. *Olympijské hry novověku*. Praha: Olympia, 1974.
27. ŽURMAN, A. a kol. *SYDNEY 2000 HRY XXVII. OLYMPIÁDY*. Praha: Olympia, 2000. ISBN 80-7033-197-6.
28. ŽURMAN, A., TIKAL, V. *PEKING 2008 XXIX. HRY*. Praha: Olympia, 2008. ISBN 978-80-7376-100-4.

Internetové zdroje:

29. Český atletický svaz. [online]. [cit. 2013-04-10]. Dostupné z: <http://www.atletika.cz/>.
30. Olympic. [online]. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/>.

Periodika:

31. *Atletika*. Praha: Česká atletika s.r.o., 2004, roč. 56, č. 654. ISSN 0323-1364.
32. *Atletika*. Praha: Česká atletika s.r.o., 2004, roč. 56, č. 655. ISSN 0323-1364.
33. *Atletika*. Praha: Česká atletika s.r.o., 2004, roč. 56, č. 657. ISSN 0323-1364.
34. *Atletika*. Praha: Česká atletika s.r.o., 2004, roč. 56, č. 658. ISSN 0323-1364.
35. *Atletika*. Praha: Česká atletika s.r.o., 2004, roč. 56, č. 659. ISSN 0323-1364.

36. *Atletika*. Praha: Česká atletika s.r.o., 2004, roč. 56, č. 660. ISSN 0323-1364.
37. *Atletika*. Praha: Česká atletika s.r.o., 2004, roč. 56, č. 662. ISSN 0323-1364.
38. *Atletika*. Praha: Česká atletika s.r.o., 2004, roč. 56, č. 663. ISSN 0323-1364.
39. *Atletika*. Praha: Česká atletika s.r.o., 2008, roč. 60, č. 715. ISSN 0323-1364.
40. *Atletika*. Praha: Česká atletika s.r.o., 2008, roč. 60, č. 716. ISSN 0323-1364.
41. *Atletika*. Praha: Česká atletika s.r.o., 2012, roč. 64, č. 3. ISSN 0323-1364.

SEZNAM ZKRATEK

CIO - Comité International Olympique

ČAAU - Česká amatérská atletická unie

ČAS - Český atletický svaz

ČOV - Český olympijský výbor

ČSAAU - Československá amatérská atletická unie

HME - halové mistrovství Evropy

HMS - halové mistrovství světa

IAAF - International Association of Athletics Federations

ME - mistrovství Evropy

MOV - Mezinárodní olympijský výbor

MS - mistrovství světa

OH - olympijské hry

USFSA - Union des Sociétés Françaises de Sports Athlétiques

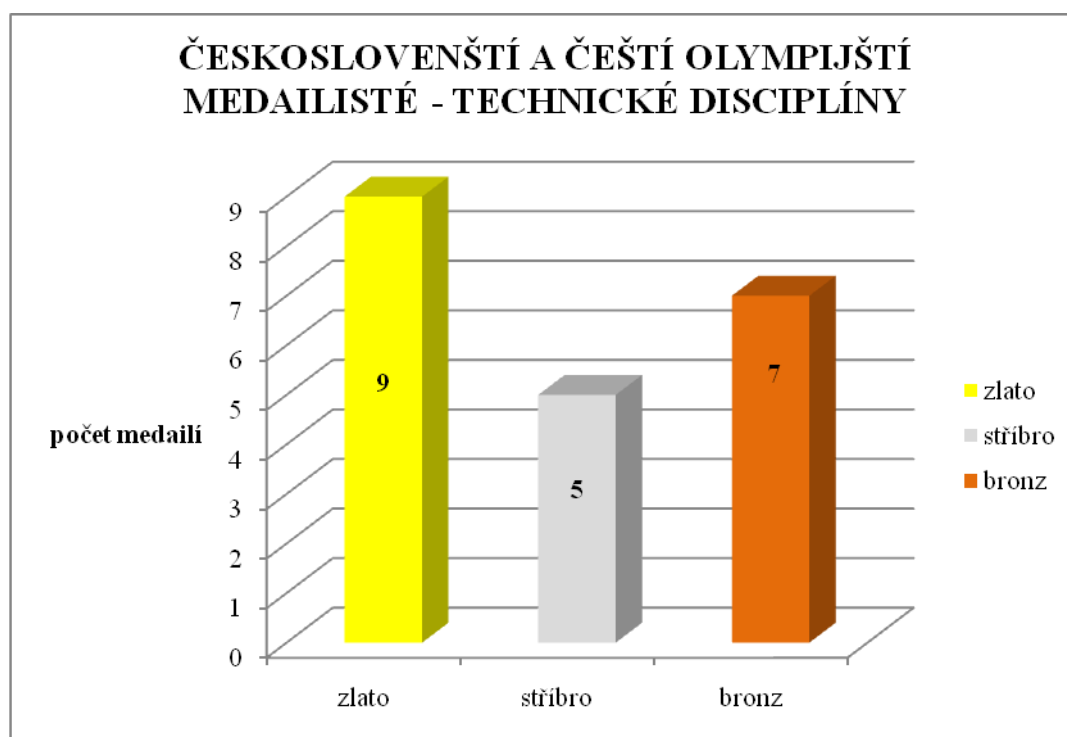
SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 Čs. a č. olympijští medailisté - technické disciplíny	72
Graf č. 2 Medailové úspěchy v technických disciplínách - muži.....	72
Graf č. 3 Medailové úspěchy v technických disciplínách - ženy	73
Graf č. 4 Čs. a č. olympijští medailisté - úspěšnost disciplín	73
Graf č. 5 Celkový počet medailí v technických disciplínách - muži, ženy.....	74
Graf č. 6 Počet medailí - hod oštěpem.....	74
Graf č. 7 Počet medailí - hod diskem	75
Graf č. 8 Počet medailí - vrh koulí	75
Graf č. 9 Počet medailí - hod kladivem	76
Graf č. 10 Počet medailí - skok vysoký	76
Graf č. 11 Počet medailí - skok daleký.....	77
Graf č. 12 Počet medailí - trojskok.....	77
Graf č. 13 Počet medailí - skok o tyči	78
Graf č. 14 Hod oštěpem - počet získaných medailí u jednotlivců.....	78
Graf č.15 Hod diskem - počet získaných medailí u jednotlivců	79
Graf č.16 Vrh koulí - počet získaných medailí u jednotlivců	79

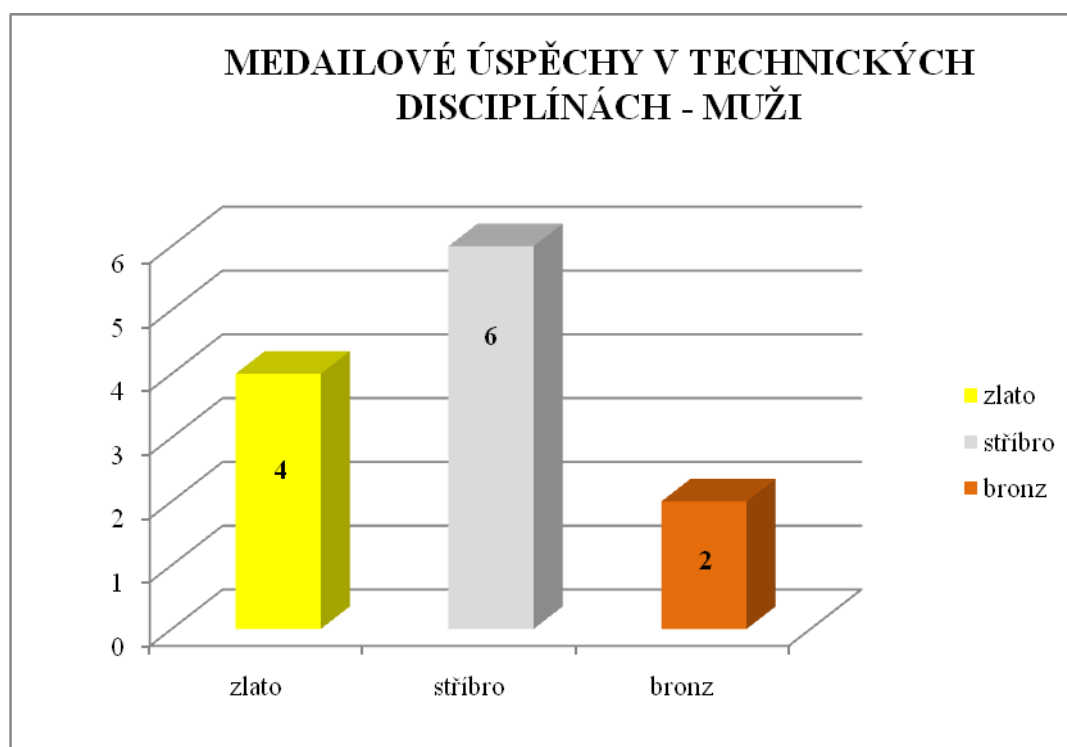
Graf č.17 Skok vysoký - počet získaných medailí u jednotlivců 80

Graf č.18 Skok daleký, trojskok - počet získaných medailí u jednotlivců 80

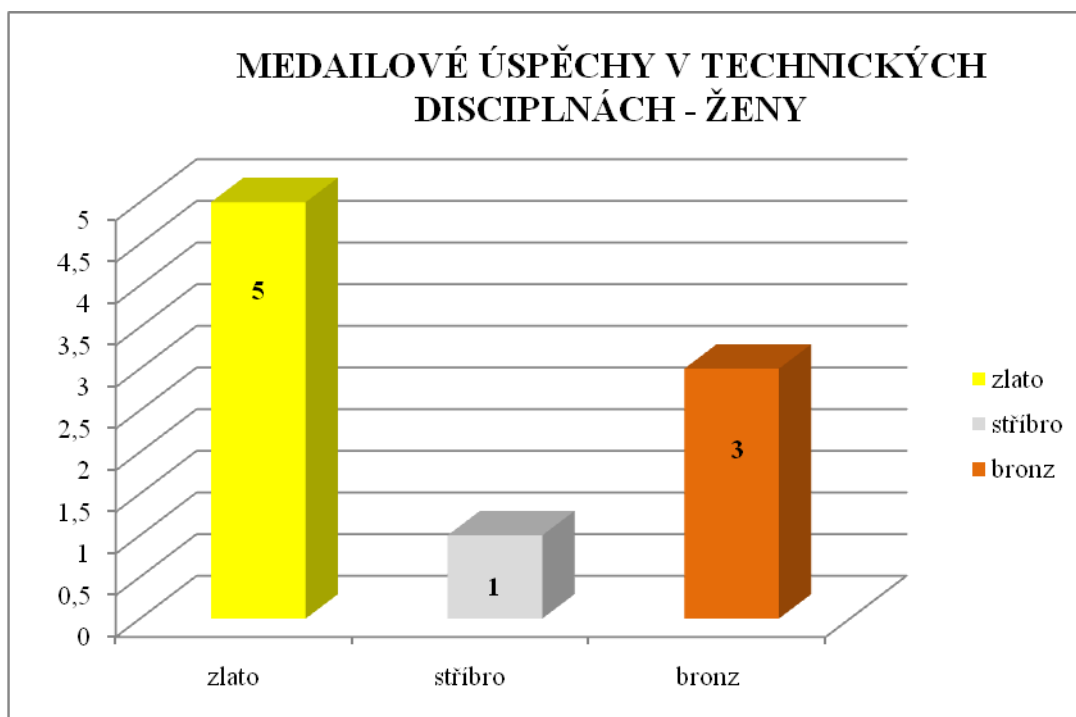
Graf č. 1 Čs. a č. olympijští medailisté - technické disciplíny

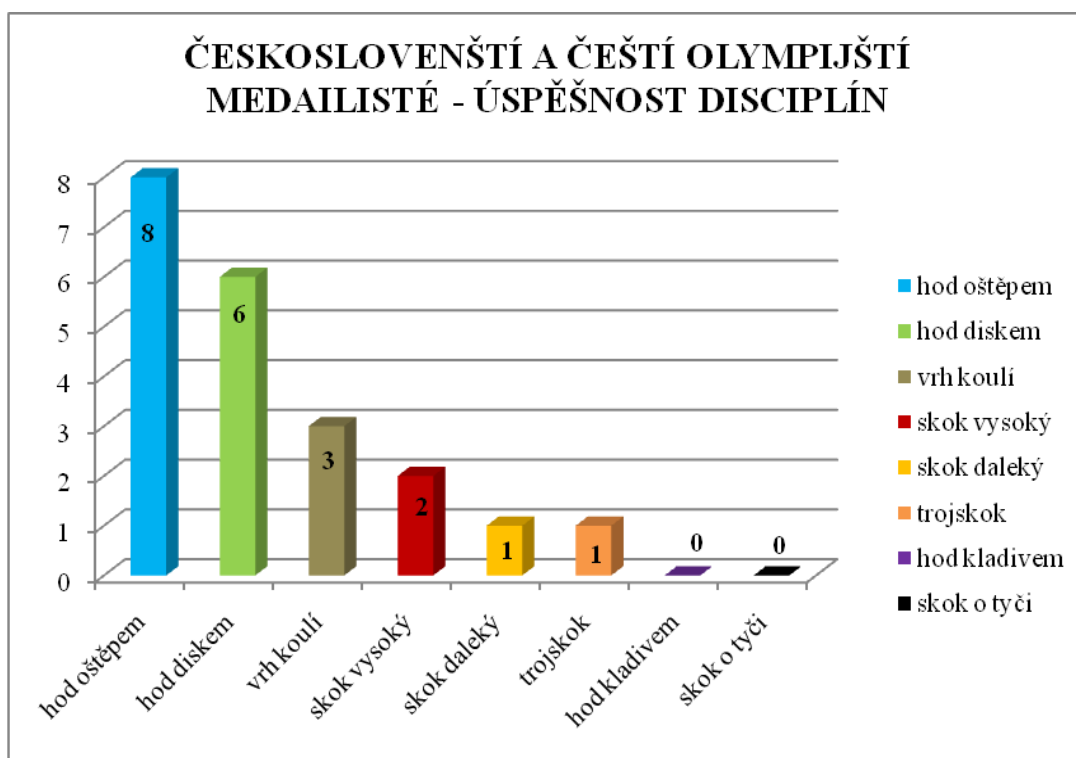
Graf č. 2 Medailové úspěchy v technických disciplínách - muži

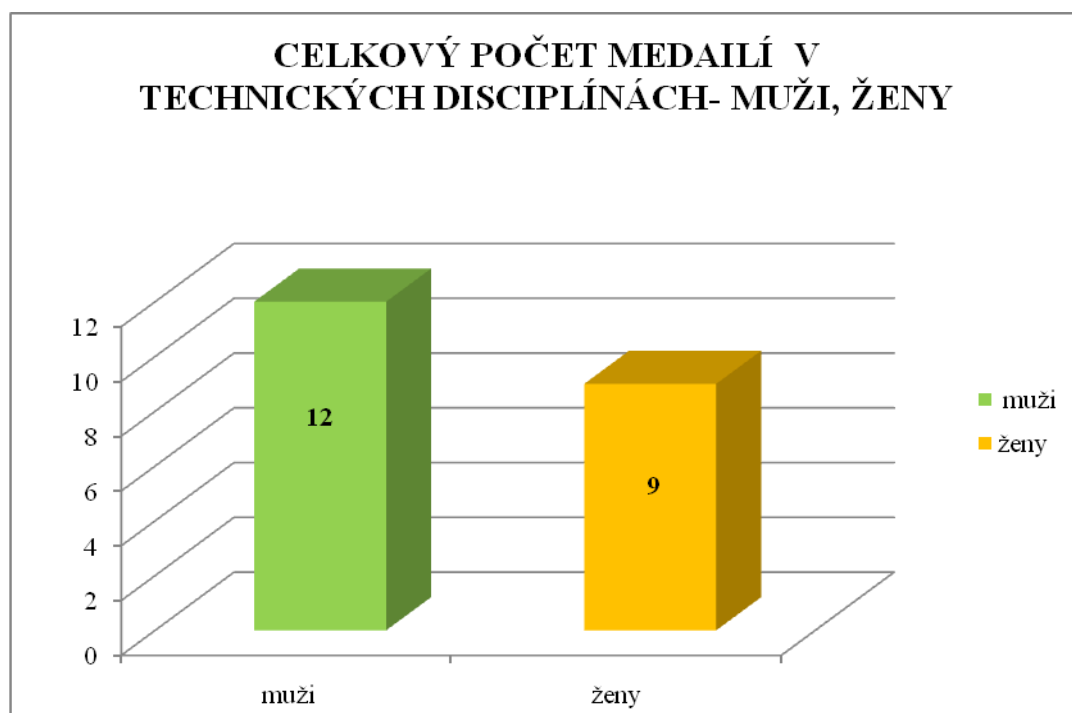
Graf č. 3 Medailové úspěchy v technických disciplínách - ženy

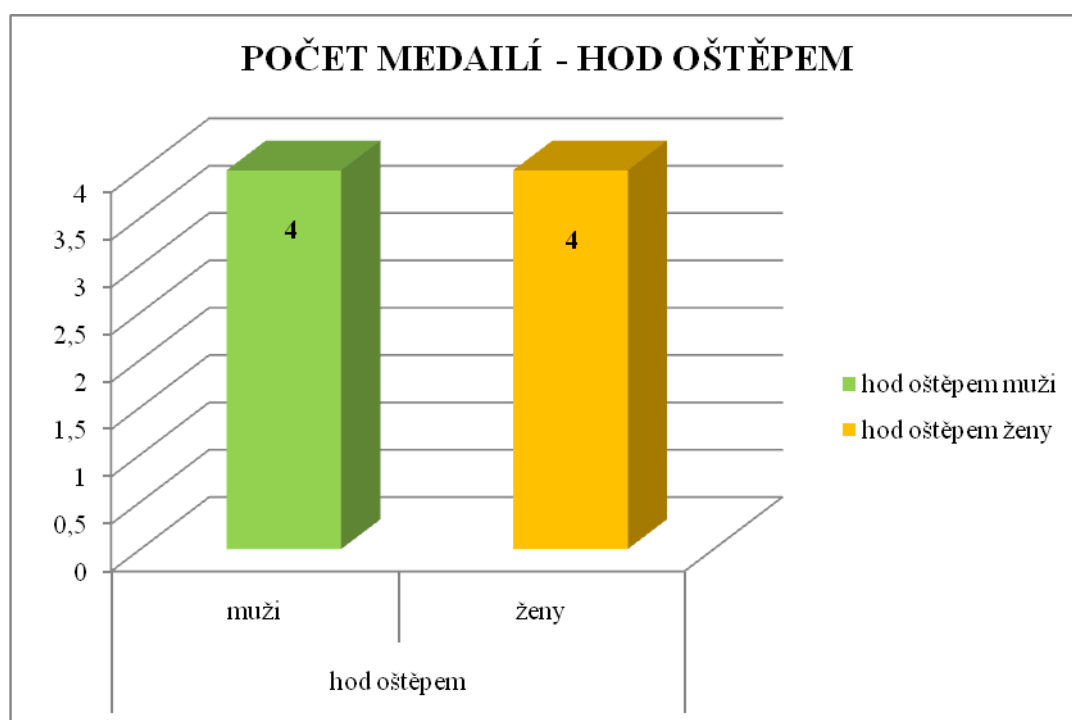
Graf č. 4 Čs. a č. olympijští medailisté - úspěšnost disciplín

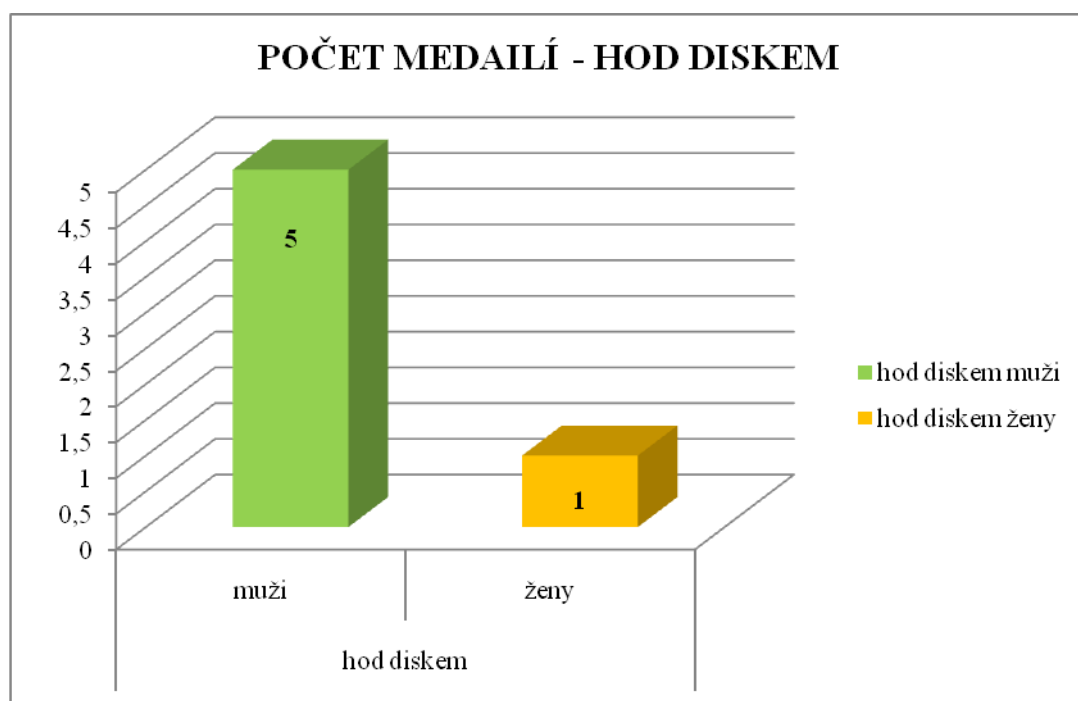
Graf č. 5 Celkový počet medailí v technických disciplínách - muži, ženy

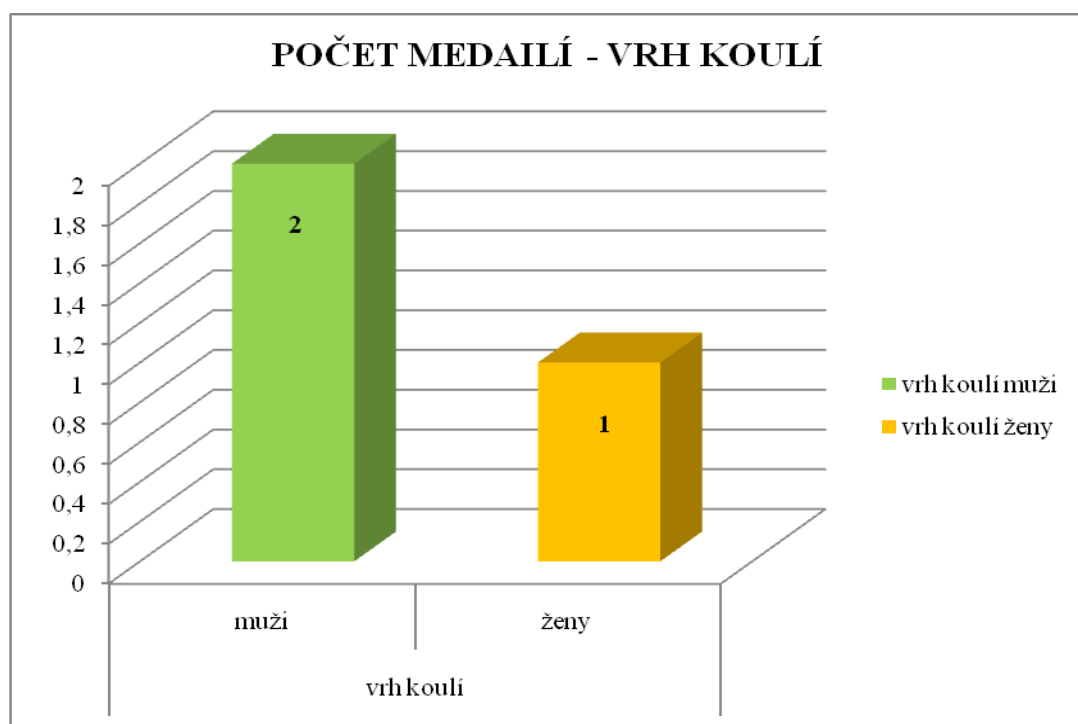
Graf č. 6 Počet medailí - hod oštěpem

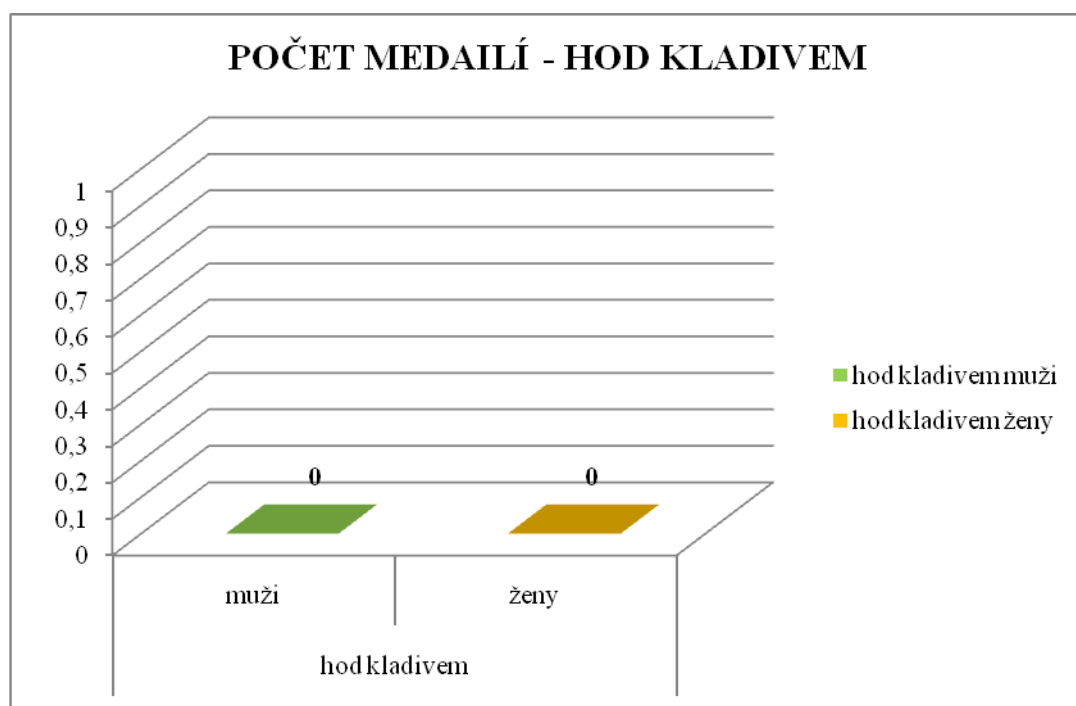
Graf č. 7 Počet medailí - hod diskem

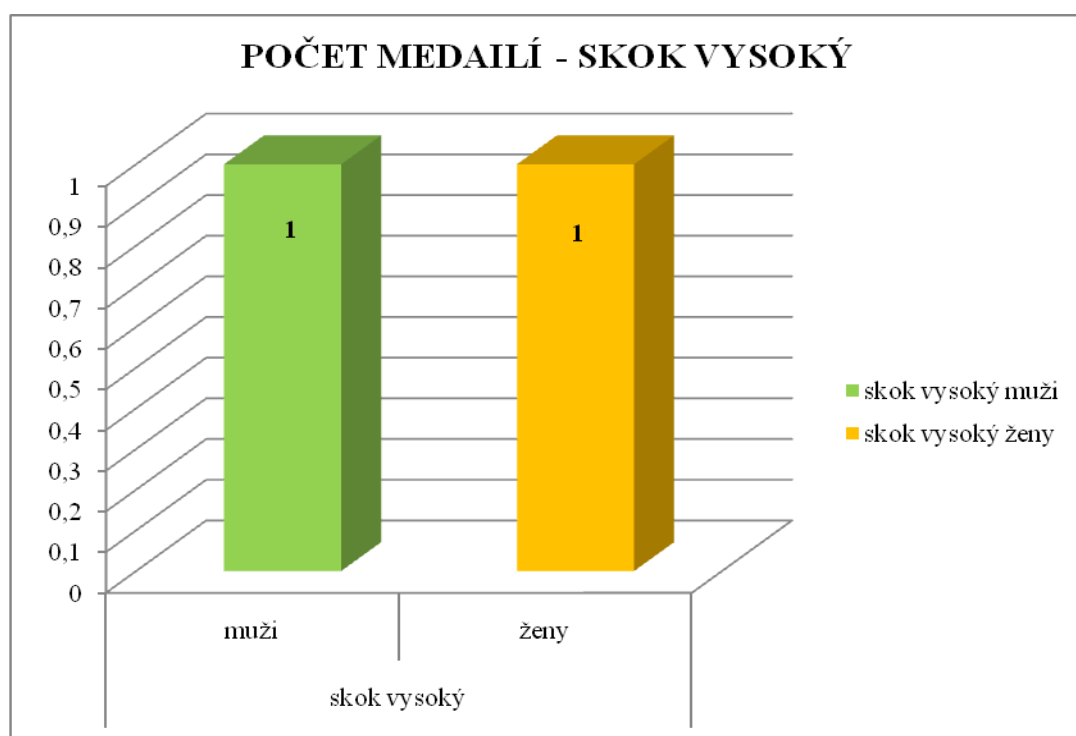
Graf č. 8 Počet medailí - vrh koulí

Graf č. 9 Počet medailí - hod kladivem

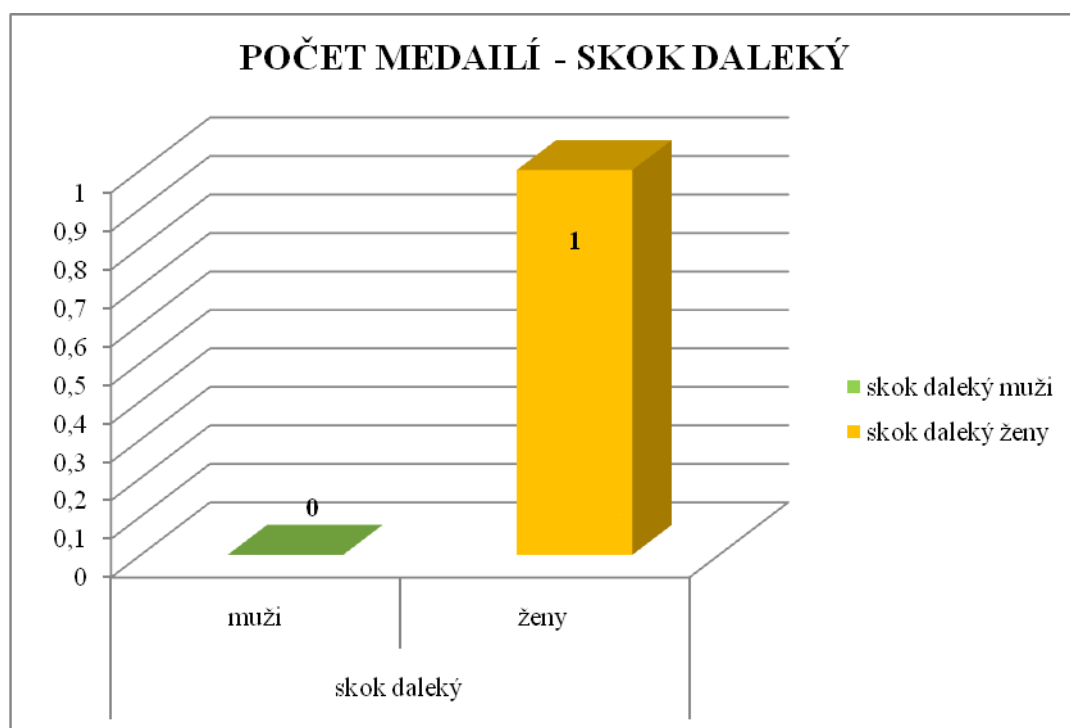

Graf č. 10 Počet medailí - skok vysoký

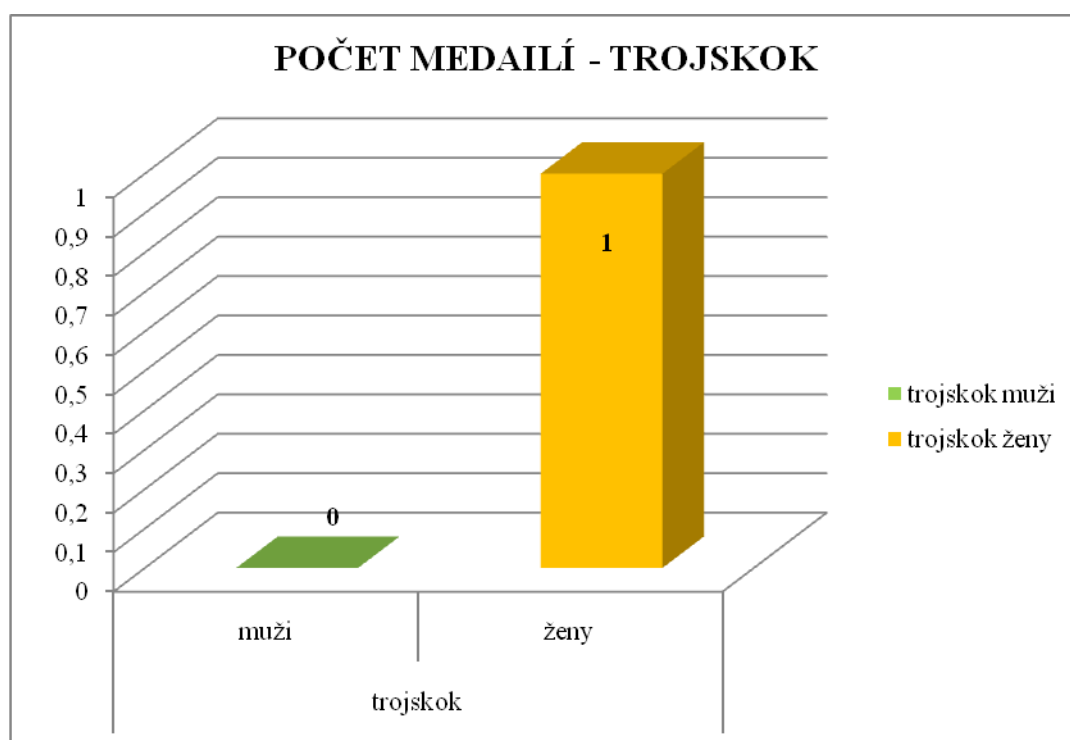

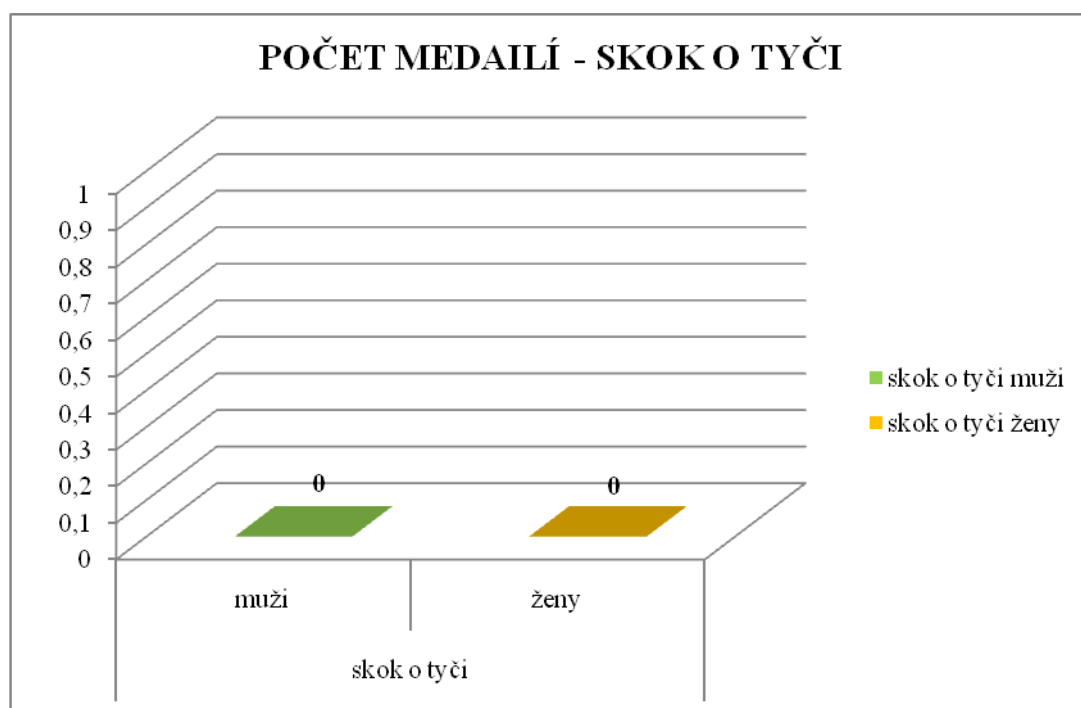
Graf č. 11 Počet medailí - skok daleký

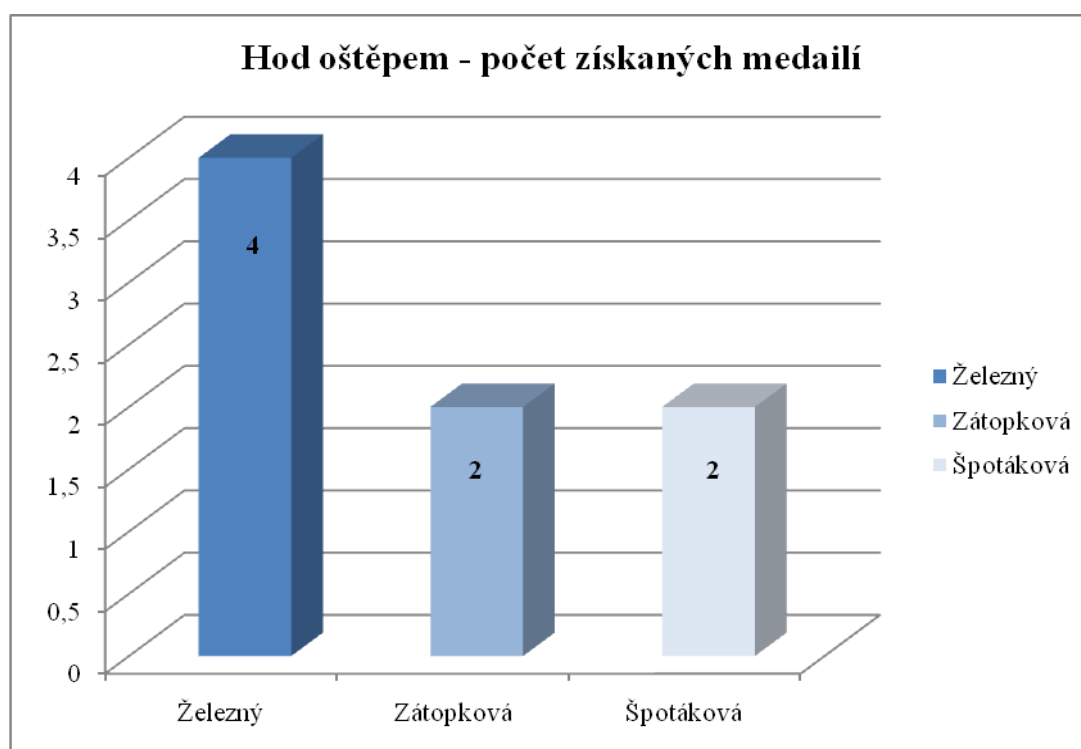
Graf č. 12 Počet medailí - trojskok

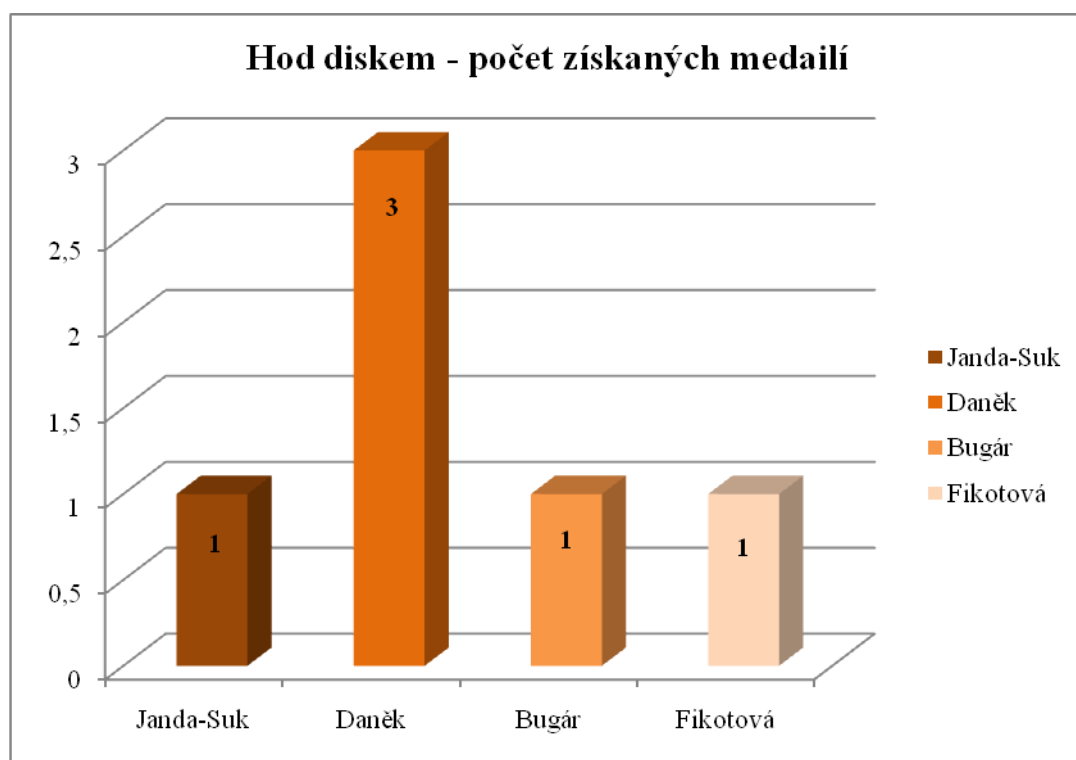
Graf č. 13 Počet medailí - skok o tyči

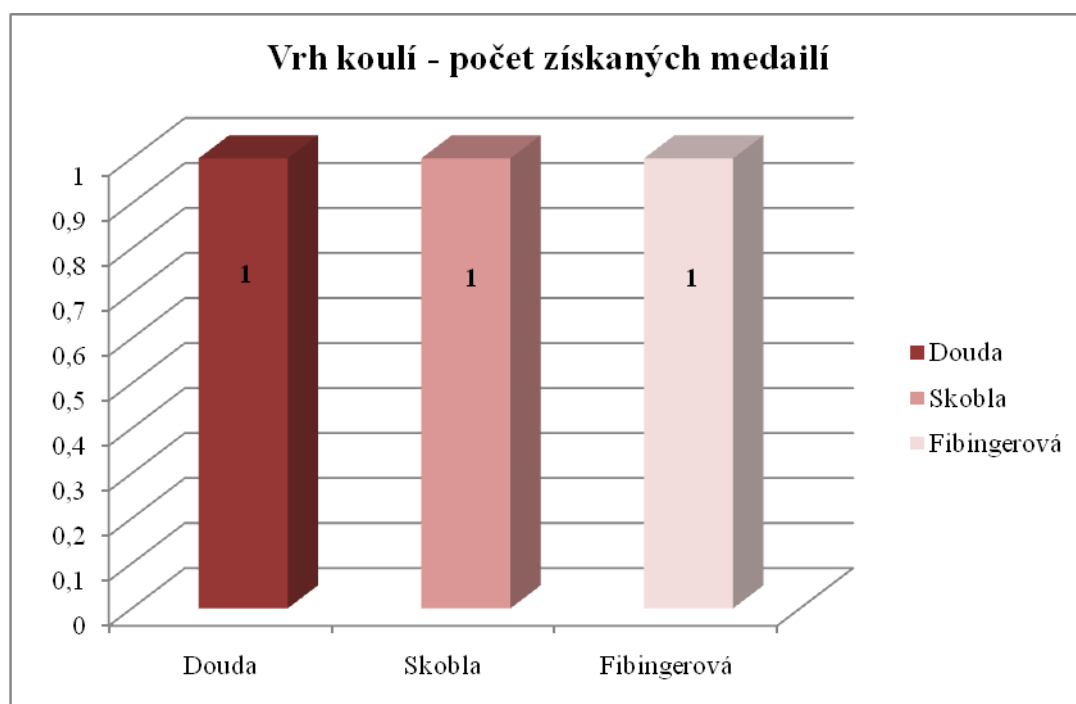
Graf č. 14 Hod oštěpem - počet získaných medailí u jednotlivců

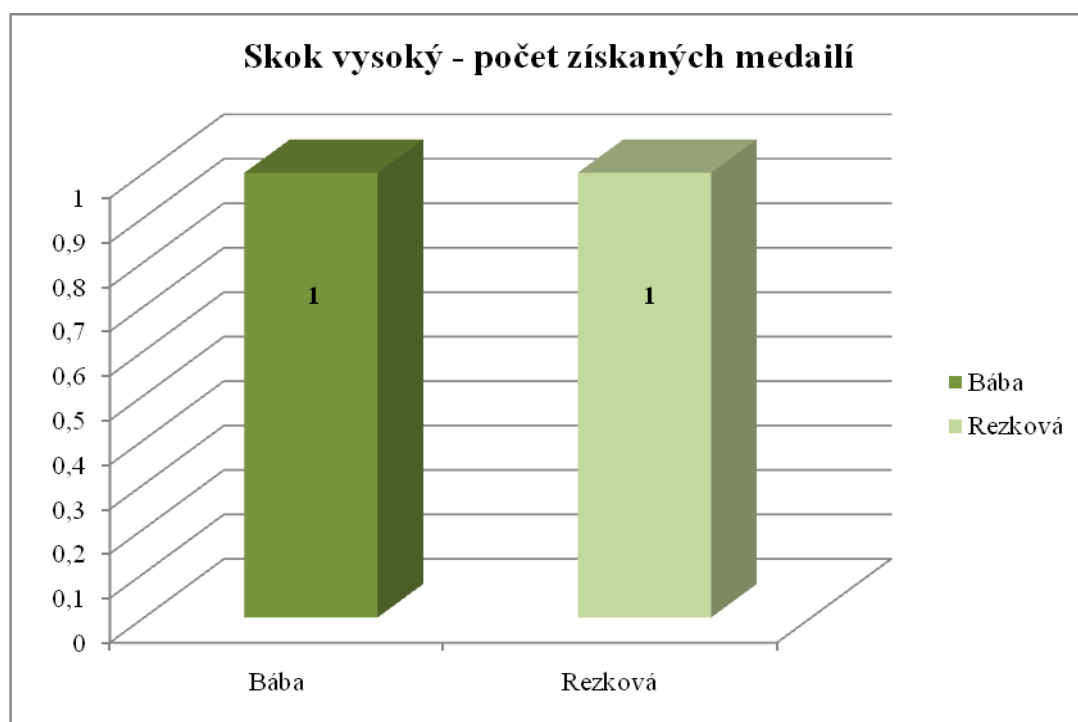
Graf č. 15 Hod diskem - počet získaných medailí u jednotlivců

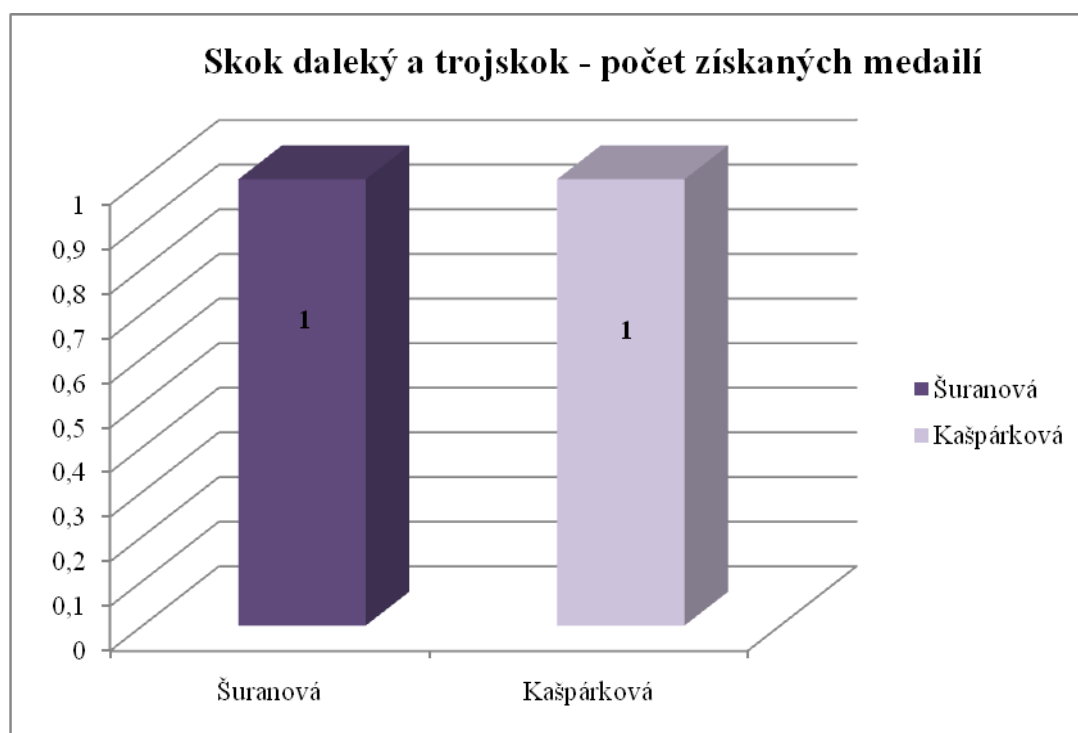
Graf č. 16 Vrh koulí - počet získaných medailí u jednotlivců

Graf č. 17 Skok vysoký - počet získaných medailí u jednotlivců

Graf č. 18 Skok daleký, trojskok - počet získaných medailí u jednotlivců

SEZNAM PŘÍLOH

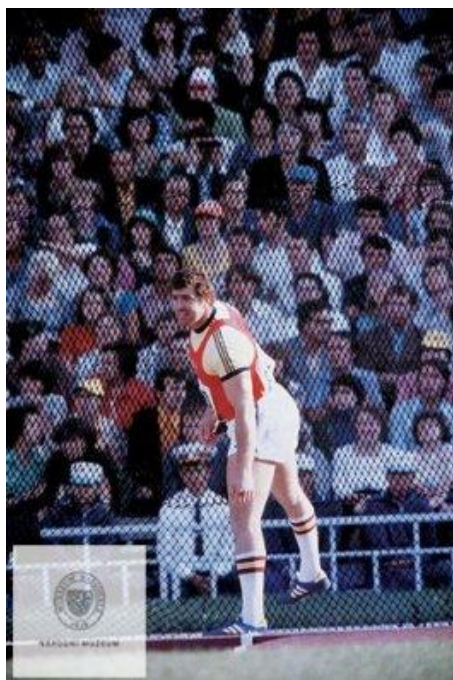
PŘÍLOHA A.....I.

PŘÍLOHA B.....II.

PŘÍLOHA A

Obr. č. 1 Jaroslav Bába⁴¹

Obr. č. 2 Imrich Bugár⁴²

---

⁴¹ Olympic. [online]. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/front/gallery/athlete/1364>

⁴² Olympic. [online]. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/front/athlete/1372>

Obr. č. 3 Ludvík Daněk⁴³

Obr. č. 4 Helena Fibingerová⁴⁴

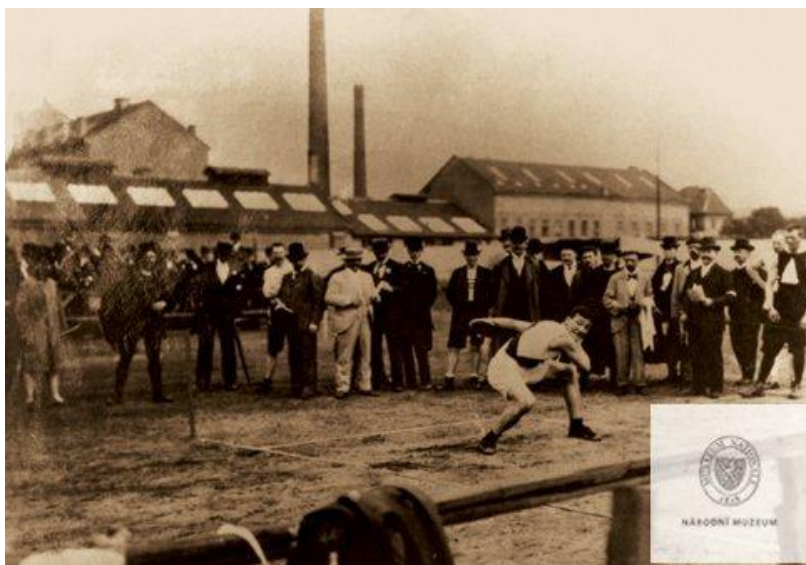
---

⁴³ Olympic. [online]. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/front/athlete/1379>

⁴⁴ Olympic. [online]. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/front/athlete/1388>

Obr. č. 5 Olga Fikotová⁴⁵

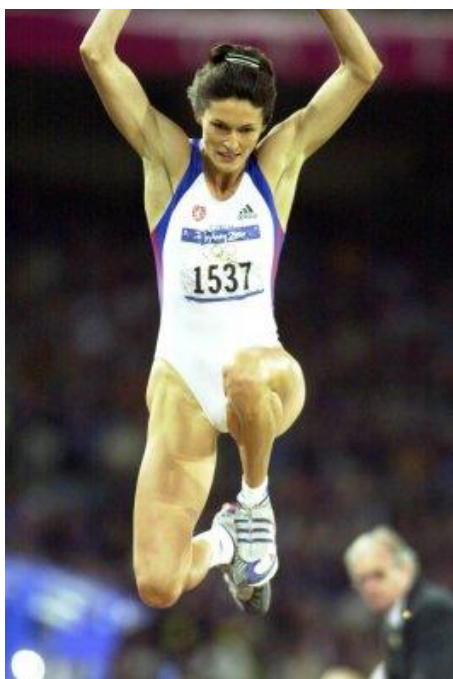
Obr. č. 6 František Janda-Suk⁴⁶

---

⁴⁵ Olympic. [online]. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/front/athlete/1389>

⁴⁶ Olympic. [online]. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/front/athlete/1414>

Obr. č. 7 Šárka Kašpárková⁴⁷

Obr. č. 8 Miloslava Rezková⁴⁸

---

⁴⁷ Olympic. [online]. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/front/athlete/1424>

⁴⁸ Olympic. [online]. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/front/athlete/1493>

Obr. č. 9 Jiří Skobla⁴⁹

Obr. č. 10 Barbora Špotáková⁵⁰

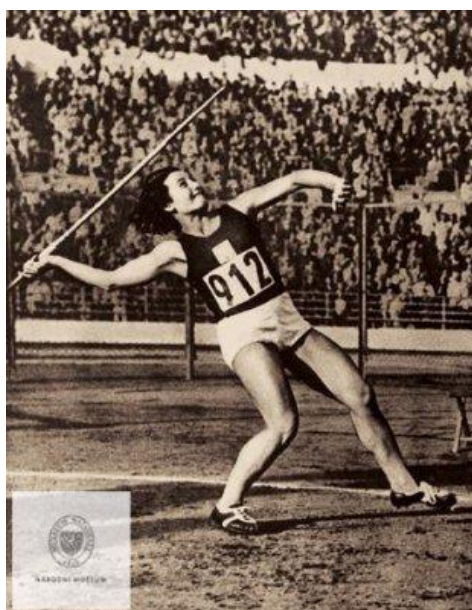
---

⁴⁹ Olympic. [online]. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/front/athlete/1504>

⁵⁰ Olympic. [online]. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/front/athlete/1524>

Obr. č. 11 Eva Šuranová⁵¹

Obr. č. 12 Dana Zátopková⁵²

---

⁵¹ Olympic. [online]. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/front/athlete/1528>

⁵² Olympic. [online]. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/front/athlete/1547>

Obr. č. 13 Jan Železný⁵³

---

⁵³ Olympic. [online]. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/front/athlete/1551>

PŘÍLOHA B

Obr. č. 14 Původní antický stadion v Olympii⁵⁴

Obr. č. 15 Hlavní olympijský stadion z roku 1896⁵⁵

---

⁵⁴ foto autorky práce

⁵⁵ foto autorky práce